

LA BEATIFICACIÓ DE 522 MÀRTIRS A TARRAGONA REMARCA EL MISSATGE DE PERDÓ I RECONCILIACIÓ

Els màrtirs, testimonis d'amor

Agusti Codinach

Els dies 12 i 13 d'octubre la ciutat de Tarragona va acollir 25.000 pelegrins procedents de Catalunya, de l'Estat espanyol i d'altres països amb motiu de la beatificació de 522 màrtirs de la persecució religiosa. La celebració, que va tenir lloc el diumenge 13 al Complex Educatiu de Tarragona presidida

pel cardenal Angelo Amato, va voler remarcar el testimoni d'amor, de perdó i de reconciliació dels màrtirs. Precisament el missatge del papa Francesc gravat per a l'ocasió destacava aquest amor extrem dels màrtirs. «No existeix l'amor per entregues, l'amor en porcions. Quan s'estima, s'estima

fins a l'extrem.» Com a preparació espiritual, el dia abans va tenir lloc la celebració de les vespres a la catedral de Tarragona, presidida per l'arquebisbe Jaume Pujol, i la representació de la Passió de Sant Fructuós a la Tarraco Arena Plaça, l'antiga plaça de braus de la ciutat. **P 3-6**

«La bellesa salvarà el món», lliçó inaugural del nou curs de les Facultats de Filosofia i Teologia **P 22**

Trobada Internacional per la Pau

Els líders de les grans religions mundials que eren a Roma participant en la Trobada Internacional per la Pau, organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio, van ser rebuts pel papa Francesc. «Cadascun de nosaltres està cridat a ser un artesà de la pau», els va dir el Papa, «unint i no dividint, apagant l'odi i no mantenint-lo, obrint els camins de diàleg i no aixecant murs nous». L'anomenat «esperit d'Assís» se celebra des de fa 27 anys. **P 8**

Sumari

- P 7 El Papa convoca un Sínode sobre la família
- P 16 Ja tenim el cartell de la Nit!
- P 24 Jaume Camprodon, 40 anys de bisbe
- P 25 Parlem amb Nora Vela, experta en goigs
- P 26 Nou curs de la Fundació Joan Maragall

Editorial

Espiritualitat i responsabilitat dels laics

Fa pocs dies en una catequesi general el papa Francesc va afirmar amb gran energia: «La uniformitat mata la vida de l'Església perquè mata els dons de l'Esperit Sant» i va subratllar la importància «de la varietat i la diversitat», perquè l'Església és «la Casa de l'harmonia», ja que Jesús és harmonia. El Papa convida a veure-la «com una orquestra en la qual els instruments toquen junts, però cadascun manté el seu timbre inconfusible». Francesc s'ha referit també en diverses ocasions al paper dels laics en l'Església i a la seva correcta relació amb els pastors. En el discurs de clausura del comitè de coordinació del CELAM (Consell Episcopal Llatinoamericà) a Rio de Janeiro, el juliol passat, preguntava als bisbes i als sacerdots: «Fem partícips de la Missió els fidels laics?; tenim consciència i convicció de la missió dels fidels i els donem llibertat per tal que vagin discernint d'acord amb el seu procés de deixebles, la missió que el Senyor els confia? Els donem suport i els acompanyem superant qualsevol temptació de manipulació o submissió indeguda?» En l'entrevista que li féu el jesuïta Antonio Spadaro (vg. *Catalunya Cristiana* 29/09/2013) declarava: «Sentir amb l'Església per a mi significa estar en aquest poble. I el conjunt de fidels és infal·lible quan creu i manifesta aquesta infal·libilitat seva en creure, mitjançant el sentit sobrenatural de la fe de tot el poble» i més endavant «veig amb claredat que el que l'Església necessita amb més urgència avui és una capacitat de guarir ferides i donar escalf als cors dels fidels, proximitat. Veig l'Església com un hospital de campanya després d'una batalla». I referint-se especialment als seglars el bisbe de Roma ha dit

també: «Necessitem sants que visquin en el món, se santifiquin en el món i que no tinguin por de viure en el món.» Hi ha avui un renaixement de l'espiritualitat laical? Cada vegada més hi ha laics que acompanyen altres laics i que volen formar-se específicament en aquesta bella missió. Recordem que a Barcelona hi ha una Escola Diocesana d'Evangelització nascuda per ajudar els laics i laiques de les parròquies i moviments a preparar-se per fer la proposta del primer anunci de la fe cristiana. Després de l'anunci, hi ha tot un procés d'acompanyament i discerniment. El dia 15 la Delegació d'Apostolat Seglar d'aquesta arxidiòcesi va organitzar una conferència titulada: «L'espiritualitat i la responsabilitat laical avui», a càrrec de Camino Cañón, presidenta del Fòrum d'Organitzacions Catòliques d'Espanya un organisme que vol ser un lloc privilegiat de discerniment compartit on es puguin reconèixer els signes del temps. Potser està més propera la tan esperada «hora dels laics» que el nou estil del papa Francesc promou.

FE D'ERRADES:

En el número 1775 de *Catalunya Cristiana* (29/09/2013) a la pàgina 5 s'afirmava erròniament que el papa Francesc havia complert seixanta anys de sacerdot. En realitat fa seixanta anys que Jorge Mario Bergoglio va experimentar la vocació sacerdotal (21/09/1953) com ell mateix va explicar la passada vetlla de Pentecosta a Roma en una trobada amb joves que han sentit la crida de Déu. L'ordenació sacerdotal fou el 13 de desembre del 1969, aviat farà 44 anys.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Tot això, per a tu!

Sovint ens fem la pregunta sobre el mal. Fa pocs dies me l'han plantejada amb llàgrimes als ulls. I és que la desgràcia repetida a les aigües de Lampedusa, el mateix mal físic o les desgràcies naturals, i les que són fruit d'injustícies que clamen al cel, és cert que resulten inexplicables i ens sentim molt pobres a l'hora de donar una resposta que convenci o almenys, que consoli. La pregària ens obre els ulls i descobrim qui ens acompanya, ja que la pregunta de Jesús a la creu experimentant l'abandó de Déu, el seu Pare, és el màxim gest de solidaritat que l'identifica amb els qui pateixen en el cos o en l'esperit.

Tanmateix, el fet sorprenent és que també sovint la mateixa experiència ens ofereix la resposta. Del tracte amb els malalts, he après d'ells la vivència d'una força interior extraordinària; mai no he sentit un crit amarg d'abandó ni he detectat un gest de rebel·lió; ben al contrari, m'han ensenyat a pregar amb la pau al cor, amb l'admirable pobresa del qui accepta la contrarietat amb esperança i sap aixecar els ulls a Déu, confiant la pròpia vida a les seves mans. Els he escoltat més que no he parlat, perquè en ells he vist sempre el Crist crucificat que estima i em diu: «Tot això, per a tu!»

Més d'una vegada m'he emocionat presenciant l'autèntica «pobresa» de les benaurances en persones senzilles —pares i mares de família, i joves— que no haurien sabut dir dues paraules en públic i que, en el moment de la màxima dificultat, s'han manifestat com a expressió de l'amor de Déu amb una saviesa que ve de dalt. A la parròquia solíem comentar que els pobres de Crist no sempre els hem d'anar a cercar lluny perquè «els tenim entre nosaltres!». Jesús ho va dir i ho hem constatat. Per això, cal evitar adhesions fictícies a causes que no comprometen a res. M'és difícil parlar d'opció pels pobres; més aviat són ells els qui opten per nosaltres perquè són els qui ens fan arribar amb la més gran transparència el testimoni i la paraula consoladora de Jesús.

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansotegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Cinto Busquet, Lucía Caram, Jaume Castro, Agustí Codinach, Joan Guiteras, Andreu Ibarz, Jordi Labanda, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Sonia De la Portilla, Núria Pujol, Quique, Jesús Renau, Josep Rius-Camps, Josep M. Rovira, Lluís Serra, Leticia Soberon, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 125 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

El testimoni dels 522 màrtirs esdevé una crida a la pau i la reconciliació

Més de 20.000 pelegrins es reuneixen a Tarragona en la beatificació més nombrosa de la història de l'Església

Carme Munté

Durant dos dies Tarragona es va assemblar a Roma. El 12 i 13 d'octubre era habitual trobar-se pels carrers de la ciutat riudes de religioses i religiosos, de preveres, bisbes i cardenals, de grups de fidels cadascun amb el seu fulard.

Segons l'organització, 25.000 pelegrins de Catalunya, d'arreu de l'Estat espanyol, i també d'altres països, es van aplegar a Tarragona amb motiu de la beatificació de 522 màrtirs de la persecució religiosa. Aquesta era la beatificació més nombrosa de la història de l'Església.

Uns 850 voluntaris i voluntàries, provinents en la seva majoria d'escoles concertades de Tarragona, es van ocupar de donar una bona atenció als pelegrins. Tot un exèrcit de joves treballant amb l'objectiu que els pelegrins s'enduguessin un bon record de la seva estada a Tarragona. Marisa Jiménez, responsable de la Comissió d'Atenció als Pelegrins, capitanejava el treball del voluntariat i coordinava l'Oficina d'Atenció al Pelegrí oberta per a l'ocasió al Centre Tarraconense El Seminari.

Com sol passar davant d'actes d'aquesta envergadura, els dies previs van estar agitats per veus contràries al sentit de les beatificacions. Precisament per això, si un missatge va ressonar al llarg de tots els actes va ser el del perdó i la reconciliació. Els màrtirs del segle XX no van ser assassinats al camp de batalla o perquè formaven part d'un o altre bàndol de la guerra civil.

«Els màrtirs no van ser caiguts de la guerra civil, sinó víctimes d'una persecució religiosa radical, que es proposava l'extermini programat de l'Església. Aquests germans i germanes nostres no eren combatents, no tenien armes, no estaven al front, no donaven suport a cap partit, no eren provocadors. Eren homes i dones pacífics. Van ser matats per odi a la fe, només perquè eren catòlics, perquè eren sacerdots, perquè eren seminaristes, perquè eren religiosos, perquè eren religioses, perquè creien en Déu, perquè tenien Jesús com a únic tresor, més estimat que la pròpia vida. No odiaven ningú, estimaven tothom, feien el bé a tothom. El seu apostolat era la catequesi a les parròquies, l'ensenyament a les escoles, la cura dels malalts, la caritat amb els pobres, l'assistència als ancians i als marginats. A l'atrocitat dels perseguidors, no van respondre amb la rebel·lió o amb les armes, sinó amb la mansuetud dels forts.»

Aquestes paraules pronunciades pel cardenal Angelo Amato, prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, durant l'homilia en la missa de beatificació, són el resum del sentit

Agustí Codinach

L'urna amb les relíquies dels màrtirs avança cap a l'altar.

Germans i familiars del beat Joan Huguet Cardona.

d'aquestes beatificacions emmarcades en l'Any de la Fe.

Pelegrins d'arreu

Era previst que la celebració començés a les 12 del migdia, però hores abans el recinte del Complex Educatiu de Tarragona, antiga Universitat Laboral, era un formiguer de persones. Els pelegrins, guiats pels voluntaris, s'anaven ubicant a l'espai que tenien

reservat.

Mentrestant, un grup de joves entonava cants; sacerdots repartits pel recinte oferien el sagrament de la Reconciliació; i dos presentadors, Andreu Muñoz, director del Museu Bíblic Tarraconense, i la periodista María Ángeles Fernández, ambientaven els moments previs a la celebració.

La imatge de la Mare de Déu de Montserrat era col·locada a l'altar mentre els 104 bisbes concelebrants,

entre els quals vuit cardenals, se situaven al presbiteri. Els membres de la Schola Cantorum i Orquestra dels Amics de la Catedral de Tarragona, dirigits per Mons. Miquel Barbarà, i de l'Escolania de Montserrat, dirigits per Bernat Vivancos, feien les darreres proves de veu. Els 350 periodistes acreditats es repartien entre la sala de premsa i les tribunes habilitades per a l'ocasió.

Entre tants pelegrins els perfils eren molt diversos. Hi havia un grup de 30 persones vinculades al Col·legi Pare Manyanet de Reus. Alumnes, pares i mares d'alumnes, professors... tots s'havien implicat d'alguna manera en un procés de beatificació que tenia molt a veure

amb ells, ja que eren 20 els nous beats vinculats a la congregació dels Fills de la Sagrada Família.

Així mateix, de Rubí, Sabadell i Caldes de Montbui, havien sortit tres autocars de pelegrins agermanats sota el testimoni del màrtir Josep Guardiet, recordat i estimat per la gran tasca pastoral i espiritual que va dur a terme a les parròquies on va estar. Emília Garcia, feligresa de la Santíssima Trinitat de Sabadell, no es va voler perdre la

beatificació del qui precisament fou el primer rector de la seva parròquia. «He vingut a la celebració per honorar el Dr. Guardiet però també tots els màrtirs pel seu testimoni d'amor total fins a donar la vida», explicava Emília.

Una seixantena de persones de Batea també havien anat a l'acte perquè un fill d'aquesta població del bisbat de Tortosa, el sacerdot operari diocesà Amadeu Monge Altés, era beatificat. Al poble on va néixer encara el recorden amb profund afecte, sobretot la seva família. La seva neboda, Pilar Altés, estava realment emocionada. «A casa sempre l'hem tingut molt present», va dir.

Provinents de Barcelona havien arribat tres autocars amb feligresos de la parròquia de Santa Isabel d'Aragó dels Pares Mínims. La seva vinculació era amb la causa de beatificació de nou religioses mínimes i una laica. «Els pares mínims ens han convidat a venir», explicava Conxita Carcellé.

Però un dels testimonis més emotius va ser el de la pelegrina Montserrat Roca, de Mura. Als seus 79 anys, amb cadira de rodes, acompanyada dels seus familiars, vivia amb profunda emoció la beatificació del seu tiet, el Gmà. Pere Roca Toscas, Fill de la Sagrada Família. «Era un home extraordinari», explicava Montserrat Roca. Ella era molt petita quan va morir però encara recorda com la pujava a collibè. «Era alegre, servicial, estava estudiant primer de Teologia. El van matar amb 21 anys...»

Uns altres familiars directes d'un dels beats havien arribat en aquest cas procedents de Ferreries, Menorca. Eren els dos germans del beat Joan Huguet Cardona, que va ser assassinat amb només 23 anys. Tan a prop de casa seva que la mare va arribar a sentir els trets... Vicent i Maria Huguet Cardona són els dos germans que continuen vius i, acompanyats d'altres familiars, van anar a Tarragona per viure aquest fet inoblidable. «El seu testimoni», deien, «és de perdó i reconciliació, amb l'objectiu de treure l'odi dels nostres cors».

Aquests pelegrins i tants altres procedents d'arreu d'Espanya es van recollir en un clima d'oració i pietat per assistir a la missa de beatificació. Realment es va acomplir el desig de l'arquebisbe Jaume Pujol, i aquell diumenge 13 d'octubre el Complex Educatiu de Tarragona va ser la catedral dels catòlics.

Missa de beatificació

A les dotze en punt es va sentir un missatge gravat per a l'ocasió pel papa Francesc. Va parlar de l'amor radical dels màrtirs per dir que «no existeix l'amor per entregues, l'amor en porcions», sinó que quan s'estima «s'estima fins a l'extrem». «Sempre hem de morir una mica per sortir de nosaltres mateixos —va prosseguir—, de l'egoisme, del benestar, de la mandra, de les tristeses, i obrir-nos a Déu, als altres, especialment als que més ho necessiten».

La celebració, que va durar poc més de dues hores sota un sol de justícia, va ser seguida amb profunda pietat per tots els assistents. Més de 2 milions de persones van poder seguir-la des de casa seva, gràcies a les retransmissions de televisió i ràdio, entre les quals

El cardenal Amato va destacar el testimoni de pau dels màrtirs.

«Els màrtirs no van ser caiguts de la guerra civil, sinó víctimes d'una persecució religiosa radical, que es proposava l'extermini programat de l'Església»

«Hem de morir una mica per sortir de nosaltres mateixos, de l'egoisme, del benestar, de la mandra, de les tristeses, i obrir-nos a Déu, als altres»

Ràdio Estel. Com s'havia demanat des de l'organització, no va haver-hi banderes o proclames polítics, les ideologies es van deixar de banda per retre homenatge a uns homes i dones que van donar testimoni radical de fe. Mons. Jaume Pujol, com a amfitrió de la celebració i com a bisbe de la diò-

cesi on s'ha instruït la causa amb més màrtirs, va ser l'encarregat de demanar al representant del papa Francesc que fossin inscrits «en el nombre dels beats aquests venerables servents de Déu». La seva festa litúrgica serà el 6 de novembre.

Un dels moments més emotius va ser quan es va descobrir una fotografia gegant amb la imatge dels nous beats, aplegats en 33 causes de beatificació. Posteriorment, els diaques van portar fins al presbiteri l'urna amb les relíquies dels nous beats.

522 màrtirs que van vessar la sang per donar testimoni de Crist, entre els quals tres bisbes —Manuel Basulto, bisbe de Jaén; Salvi Huix, bisbe de Lleida, i Manuel Borràs, bisbe auxiliar de Tarragona—, nombrosos sacerdots, seminaristes, consagrats i consagrades, joves i ancians, pares i mares de família. Com va dir el cardenal Amato en l'homília, «són tots víctimes innocents que van suportar presons, tortures, processos injustos, humiliacions i suplicis indescriptibles». El seu testimoni és una invitació al perdó, «a eliminar de la ment i del cor la tristesa de la rancúnia i l'odi».

En unes paraules no gaire afortunades, que el mateix bisbe Juan Antonio Martínez Camino, secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola, va titllar de «peculiar», el cardenal Angelo Amato va dir que «en el període fosc de l'hostilitat antecatólica dels anys trenta, la vostra noble nació va ser embolcallada per la boira diabòlica d'una ideologia que va anular milers i milers de ciutadans pacífics, va incendiar esglésies i símbols religiosos, va tancar convents i escoles catòliques, i va destruir part del vostre preciós patrimoni artístic».

En qualsevol cas, la celebració va servir per «criar fort al món que la humanitat necessita pau, fraternitat, concòrdia. Res no pot justificar la guerra, l'odi fratricida, la mort dels altres». «Amb la seva caritat», va dir

el cardenal Amato, «els màrtirs es van oposar al furor del mal, com un mur potent s'oposa a la violència monstruosa d'un tsunami».

L'acte va ser organitzat principalment per la Conferència Episcopal Espanyola i va ser el seu president, el cardenal Antonio María Rouco Varela, l'encarregat de pronunciar les paraules conclusives. Per a tothom va tenir mostres d'agraïment que van ser correspostes amb els aplaudiments de rigor. Al final de la celebració, l'Escolania de Montserrat va cantar el *Violai*.

Satisfacció de l'arquebisbe Jaume Pujol

Eren les tres de la tarda i els darrers pelegrins abandonaven el recinte del Complex Educatiu. Els voluntaris i les voluntàries els deien adéu amb un somriure i unes paraules d'agraïment.

L'arquebisbe de Tarragona, amfitrió d'aquest esdeveniment històric, sospirava una mica alleujat. En cap moment no s'havia penedit d'haver pres la iniciativa d'acollir un acte d'aquesta envergadura, però en més d'una ocasió s'havia posat nerviós davant de problemes i obstacles de darrera hora. Algunes qüestions d'organització no es van acabar de fer prou bé, però el resultat segons l'arquebisbe de Tarragona va ser molt i molt satisfactori.

Per a ell, que s'emociona fàcilment, un dels moments més sentits va ser quan l'Escolania de Montserrat va cantar *El Gira-sol*, un motet amb lletra de Mn. Cinto Verdaguer i música del nou beat Àngel Rodamilans, monjo màrtir de Montserrat.

Al final de la celebració, l'arquebisbe de Tarragona va felicitar els escolans de Montserrat i es va fer una foto de família amb tots els voluntaris. La implicació de tants joves en la bona marxa de la celebració ha estat un dels fruits més importants d'aquesta festa dels beats.

Conferència d'Andrea Riccardi sobre els màrtirs

Joan Boronat

Dins dels múltiples actes organitzats amb motiu de la beatificació de l'Any de la Fe a Tarragona destaca la conferència que pronuncià a la sala August del Palau de Congressos de la ciutat el professor Andrea Riccardi, exministre per a la Integració i la Cooperació Internacional d'Itàlia i fundador de la Comunitat de Sant'Egidio.

Sota el títol *Segle XX, segle de màrtirs* i davant d'un auditori de més de 600 persones, aquest historiador, veu autoritzada en l'àmbit religiós, va parlar dels estralls d'un segle marcat «per intensos episodis de terror, de massacres i de morts en massa, paradoxalment entès com el de la democràcia», una centúria «que posa en relleu els valors humans i que oculta el martiri i la persecució», subratllà el conferenciant. En el cas concret d'Espanya, Riccardi va recalcar que «hi ha hagut por i vergonya dels màrtirs, que s'ha obviat el seu exemple», en un context entestat a voler destruir els referents humans i estructurals del cristianisme.

Entre moltes altres cites, l'historiador italià es referí al papa Joan Pau II com un dels artífexs de la recuperació de la consciència del martiri: redescobrir els nous màrtirs. Un terme que recorda que al segle XX l'Església va tornar ser «una Església de màrtirs».

Andrea Riccardi va fer un recorregut pels horrors del segle XX, amb dues guerres mundials com a màxim exponent, però sense perdre de vista les dictadures de signe divers, les matances indiscriminades, l'holocaust i les persecucions, «on sovint la ciència i la tècnica van ser posades al servei de la mort, per part dels seus creadors». Tot plegat amb un eix vertebrador comú: eliminar a través de la persecució la

«El segle de la democràcia, paradoxalment, és el del terror»

presència dels cristians de totes les confessions: catòlics, evangèlics, anglicans, ortodoxos, units en la comunió del sofriment, arreu dels continents.

El conferenciant va definir el cristianisme com a «refugi d'amor i de veritat que molesta els que lluiten contra aquests valors», per afirmar que «el màrtir no és un kamikaze ni un suïcida, com succeeix a l'islam. És la predicació viva de l'Evangeli i, sobtadament, se'ls presenta una mort injusta. És la persona que estima l'Església, i davant de l'amenaça de mort, continua amb el seu testimoni, amb humilitat, però amb una força increïble».

Riccardi va indicar que el segle XXI continua sent un segle de màrtirs, i ho serà mentre encara existeixi el terrorisme religiós, va concloure.

Vespres solemnes a la catedral

J.B.

Les solemnes vespres del dissabte dia 12, preludi de la litúrgia de la magna beatificació de l'Any de la Fe de l'endemà, va omplir de fidels la catedral metropolitana i primada de Tarragona: laics, religiosos, preveres, bisbes i representants del col·legi cardenalici, vinguts de molts indrets. Cal destacar la presència del cardenal Angelo Amato, emissari del Vaticà, en nom del papa Francesc. La creu metropolitana i el ciri pasqual obrien l'arribada de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, acompanyat dels membres del Capítol de la Catedral, per passar a ocupar la càtedra del bisbe màrtir Frutuós. Poble i pastors es van disposar a participar en l'oració de l'Església, just la vigília de l'enaltiment dels màrtirs que en el sacrifici de la seva mort proclamen, de manera inapel·lable, la gloriosa Resurrecció del Senyor, la victòria de Crist sobre la mort.

La venerable Església de Tarragona, adornada amb la memòria dels proto-màrtirs de les Esglésies d'Espanya a l'antigor, sant Frutuós i els seus diaques, Auguri i Eulogi, es va honorar amb la memòria i la glorificació dels màrtirs dels nostres temps.

La flama del ciri pasqual va encendre les llànties, joiosa llum santa, que set joves consagrades van dipositar damunt l'altar. Els salms, antífones, amb l'acompanyament musicat del nou i magnífic orgue de la catedral, van anar desgranant, en llatí, català i castellà, a l'abast de tothom, la litúrgia i les oracions. La primera oració sàlmica a càrrec d'un bisbe; en aquesta ocasió Mons. Juan Antonio Martínez Camino, secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola, invocant a Déu la fermesa i el testimoni de l'Església. L'oració d'acció de gràcies d'un prevere al Senyor, «per obrir les portes de la victòria als justos, testimonis de la fe

en Jesucrist». Un diaca implorà al Pare «la força per seguir amb fidelitat les petjades del vostre Fill». A semblança del Crist, que des de la creu perdonà els botxins, de la mateixa manera ho van fer els màrtirs. D'aquí, el prec que «s'allunyi de nosaltres tot esperit de venjança perquè aprenguem a perdonar els enemics», la constant que ha mogut l'esperit de la beatificació de l'Any de la Fe.

En aquest sentit es va expressar Mons. Jaume Pujol en l'homilia en recordar, un cop més, que la beatificació «no es fa en contra ni a favor de ningú; els màrtirs són del Senyor, pertanyen a la victòria del Senyor, no a la dels homes». Més endavant el prelat es preguntà: «Com no podríem perdonar si tots ells van morir, a imitació de Jesús, amb les paraules de perdó als llavis?», per afirmar que la primera gràcia dels nous màrtirs serà la gràcia del perdó i de la reconciliació.

L'arquebisbe de Tarragona va citar el seu antecessor, el venerat cardenal Vidal i Barraquer, «que des de l'exili, amb una tristesa i convicció profundes escriu: "Em consola que a ells no els va faltar la misericòrdia del Senyor. La seva mort fou un guany"».

La benedicció de l'arquebisbe i l'antífona a la santíssima Verge Maria, amb el cant de la *Salve Regina*, va cloure les vespres solemnes, seguides i participades devotament, en la vigília d'un diumenge resplendent.

«Com no podríem perdonar si tots ells van morir, a imitació de Jesús, amb les paraules de perdó als llavis?»

La Passió de Sant Fructuós projecta els màrtirs del segle XX

Joan Boronat

«Vint-i-u de gener de l'any 259...» Així és com comença l'oratori del Pontifical de Flames que interpreta el diaca, descalç, en contacte directe amb l'arena de l'amfiteatre i amb els braços estesos a la manera paleocristiana dels orants, per donar pas a l'inici de la *Passio Fructuosi*, que acaba amb el clam del bisbe Fructuós enmig de les flames del martiri: «L'amor i la promesa del Senyor ja no podran fallir, en aquest món ni en l'altre.» Correspon al document redactat entre la segona meitat del segle III i principis del segle IV, que narra el procés martirial del bisbe Fructuós de Tarragona i els seus diaques Auguri i Eulogi executats a la foguera, a l'amfiteatre de Tarraco. Aquestes són les actes martirials més antigues de tota la península Ibèrica.

Aquest relat dóna peu a la teatralització del procés martirial elaborada per Andreu Muñoz. Des d'aquestes coordenades, Muñoz ha treballat un conjunt de situacions i personatges imaginaris que permeten intel·ligibilitat i cos escenogràfic. S'han respectat els diàlegs de l'autor anònim de la Passió, de bellíssim i auster llen-

guatge, amb tot el sabor paleocristià, acompanyat d'una escenificació i coreografia molt digna i rigorosa, a la qual s'afegeix l'extraordinària interpretació musical del Cor i Orquestra

Amics de la Catedral, dirigit per Mons. Miquel Barbarà.

Aquesta representació a càrrec de l'Associació Cultural Sant Fructuós té caràcter bianual i el seu escenari habitual és l'amfiteatre romà de Tarragona. Però en aquesta ocasió, amb motiu de la beatificació de l'Any de la Fe, es va traslladar a la Tarraco Arena Plaça (TAP) amb l'objectiu de disposar de major aforament. Així, el dissabte dia 12 se'n van fer dos passis, amb una assistència de 6.000 persones, entre la tarda i la nit, la qual cosa va fer possible la contemplació de l'espectacle a la gent de casa i també a un públic procedent de la resta de l'Estat i de diferents països.

Andreu Muñoz va ser l'encarregat d'introduir l'espectador en l'espectacle, explicant els mòbils polítics i socials de fa 1.750 anys que van desencadenar la persecució romana dels cristians, amb el martiri dels protomàrtirs tarragonins. El muntatge constitueix també una aproximació a la litúrgia d'aquell temps. Les escenificacions a la TAP van permetre incorporar nous elements a l'escena, com la biga romana, o ampliar, en nombre, els components de l'exèrcit i del poble.

Van ser molts els espectadors, vinguts d'arreu, sorpresos per aquesta tetralització i que van elogiar l'espectacle, entre ells «molts dels bisbes assistents», tal com va recalcar l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol.

Sis escenes

La representació teatral de la Passió de Sant Fructuós es divideix en sis escenes que són introduïdes per un cor de dotze dones a l'estil del teatre grec.

Aureli i Fèlix, dos soldats cristians al servei del governador Emilià, proposen a Fructuós, Auguri i Eulogi fugir de Tarraco, coneixedors de les intencions de l'autoritat romana. En una casa als afores de la ciutat l'atemorida comunitat cristiana es reuneix amb Fruc-

«Fructuós manifesta voler afrontar amb els dos diaques la situació, inclòs el sacrifici de la pròpia vida si fes falta»

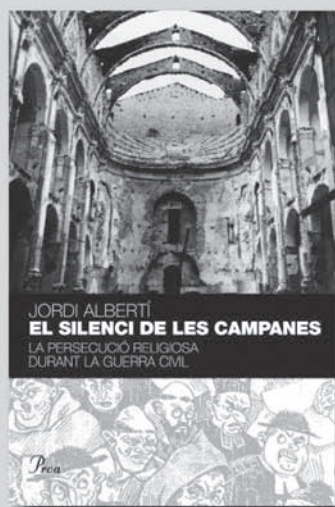
tuós, el qual en el decurs de la missa manifesta voler afrontar amb els dos diaques la situació, inclòs el sacrifici de la pròpia vida si fes falta. Mentre preparen diferents cartes dirigides als bisbes hispans, els tres eclesiàstics són detinguts i portats a presó, per ordre del governador. En un judici ràpid i inflexible, el bisbe i els dos diaques són condemnats a morir cremats vius a l'amfiteatre.

Durant l'empresonament de set dies, Fructuós bateja, en presència de la comunitat cristiana, un catecúmen, de nom Rogacià, també arrestat. Finalment, els màrtirs són conduïts a l'amfiteatre, on seran immolats per les flames, enmig del dolor de la comunitat cristiana i la de molts pagans que també lamenten aquest destí. Coronats i revestits amb la dignitat de la santedat, Fructuós, Auguri i Eulogi esdevenen un exemple de fidelitat a l'Evangeli seguit pels 522 màrtirs del segle XX.

El fum de la foguera del sacrifici dels protomàrtirs d'Hispania enlairà els rostres dels beats fins a projectar-los a la cúpula de la Tarraco Arena Plaça, mentre milers d'espelmes, enceses entre el públic, van fer que Tarragona, de bell nou, s'il·luminés de les seves resplendors.

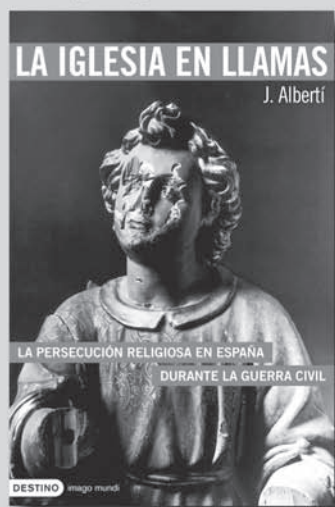
Les arrels de l'anticlericalisme a Catalunya i a Espanya

Anàlisi en el context de Catalunya:

Editorial Proa, 2008
464 pàg.
PVP 26,70 €

Anàlisi en el context d'Espanya:

Editorial Destino, 2009
620 pàg.
PVP 23,60 €

Dues obres imprescindibles per entendre les arrels de l'anticlericalisme a Catalunya i a Espanya, i l'íntima relació entre l'estratègia per implantar una societat llibertària i la persecució religiosa que es va produir durant la Guerra Civil.

Podeu demanar-los a info@terrancel.cat o fer la compra directament a www.terrancel.cat

Francesc convoca un Sínode sobre la família

Tindrà lloc al Vaticà del 5 al 19 d'octubre del 2014

Agències

Ciutat del Vaticà

El Sant Pare Francesc ha convocat la III Assemblea General Extraordinària del Sínode dels Bisbes, que tindrà lloc al Vaticà del 5 al 19 d'octubre de l'any 2014. El tema sobre el qual debatran els pares sinodals porta per títol *Els desafiaments pastorals de la família en el context de l'evangelització*.

«És molt important la convocatòria d'un Sínode extraordinari sobre el tema de la pastoral de la família —ha dit el director de l'Oficina de Premsa de la Santa Seu, el P. Federico Lombardi—. Aquesta és la forma amb la qual el Papa té la intenció de continuar el camí de la reflexió i de la comunitat de l'Església, amb la participació responsable de l'episcopat de les diferents parts del món.» I ha afegit: «És just que l'Església es mogui comunitàriament en la reflexió i en la pregària, i que adopti les orientacions pastorals comunes sobre els punts més importants —com ara la pastoral de la família— sota el guiatge del Papa i dels bisbes. La convocatòria del Sínode Extraordinari indica clarament aquesta via.»

«En aquest context, proposar solucions pastorals particulars per part de persones o entitats locals pot dur a córrer el risc de confusió. És bo posar èmfasi en la importància de fer un camí en la plena comunió de la comunitat eclesial», va aclarir el pare Federico Lombardi.

El papa Francesc ja ha començat a treballar en la preparació del Sínode extraordinari, participant directament en alguna de les reunions de la Secretaria del Sínode que ha tingut lloc al Vaticà.

El darrer sínode ordinari es va celebrar al Vaticà del 7 al 28 d'octubre del 2012 sobre el tema *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana*. La convocatòria d'una assemblea extraordinària, segons recull al Codi de Dret Canònic, es realitza «quan la matèria que s'ha de tractar, tot i referir-se al bé de l'Església universal, exigeix una definició ràpida».

Horitzons nous

Des del Pontifici Consell per a la Família, presidit per Mons. Vincenzo Paglia, l'anunci d'un sínode extraordinari sobre la família ha estat rebut amb alegria. «Representa un gran acte d'amor del Papa envers les famílies», ha afirmat Mons. Paglia, així com una invitació «perquè també altres institucions posin la família al cor de les seves preocupacions». El president del Pontifici Consell per a la Família també ha assenyalat que vivim un moment paradoxal, en què la família és el punt culminant dels desitjos però també s'entreveu la fragilitat, la feblesa i l'oposició que troba.

Les declaracions de Mons. Vincenzo Paglia han tingut lloc en el marc de la presentació d'una nova assemblea plenària del Pontifici Consell de la Família que tindrà lloc del 23 al 25

d'octubre a Roma. Durant l'Assemblea, les jornades del 23 i 25 d'octubre estaran dedicades al treball del Comitè de la presidència, mentre que el dia 24 s'ha organitzat un congrés obert al públic sobre la Carta dels Drets de la Família, sota el títol *Nous Horitzons antropològics i drets de la família*. Diferents personalitats d'àmbits com l'educació, el dret o la filosofia, pronunciaran ponències sobre temes com ara el matrimoni, la Carta dels Drets de la Família i la dona. Així mateix, el matí del 25 es conclourà amb l'audiència del Sant Pare. D'altra banda, aquella mateixa tarda serà presentada la VIII Trobada Mundial de les Famílies, que tindrà lloc a Filadèlfia del 22 al 27 de setembre del 2015.

L'assemblea plenària del Pontifici

«És just que l'Església es mogui comunitàriament en la reflexió i en la pregària sobre la pastoral de la família»

Consell per a la Família serà l'avantsala d'un altre gran esdeveniment vaticà dedicat a l'anomenada «església domèstica». Sota el lema «Família, viu

l'alegria de la fe», famílies del món sencer han estat convocades el 26 i el 27 d'octubre a Roma en el marc del Peregrinatge de les Famílies a la tomba de Sant Pere l'Any de la Fe. S'espera que hi participin més de 150.000 persones, procedents de 70 països dels cinc continents. Estan convocades el dissabte 26 d'octubre, a les 2 de la tarda a la plaça de Sant Pere, on més tard també es farà present el Bisbe de Roma. Les famílies viuran, al costat del Papa, moments de pregària i de testimoni, compartint les seves vivències. Com a gran novetat respecte altres trobades de famílies, en aquesta festa amb el Bisbe de Roma també hi participaran gent gran i nens. S'ha volgut així posar en relleu la importància de la proximitat entre les generacions, que enriqueix cada llar.

Les floretes del papa Francesc

La proximitat com a missatge

Leticia Soberón

El Papa ha sorprès diverses persones trucant-les directament per telèfon. No només amics seus. També personatges importants de la vida social, com ara Eugenio Scalfari. Rebre una trucada directa del mateix Papa és un gest de proximitat que es pot qualificar de revolucionari. Mostra una actitud nova i en ell mateix és un missatge.

Que el Papa parli sense intermediaris amb persones properes és natural, de ben segur que altres ho deuen haver fet així. Però que s'adrexi directament a desconeguts, no només suposa un gir a la manera com s'ha desenvolupat el primat de Pere fins avui, sinó que també és un exemple per a molts bisbats i parròquies, i fins i tot per a caps de govern, d'empreses, etc. Els intermediaris són moltes vegades una necessitat, però saltar-se'ls és un missatge fort de proximitat.

Un dels trets més impactants del papa Francesc és com ha seguit la línia de Joan Pau II, fent més estreta

la distància que hi havia entre el Successor de Pere i els fidels catòlics. Continua així el camí —profundament evangèlic— que el Concili Vaticà II va encetar, desmuntant a poc a poc les restes que quedaven del «Papa Rei» o hereu d'un imperi, perquè destaqués millor i més clarament el paper de Successor de Pere, vicari de Crist. Queda en primer pla el més fonamental: la tendresa d'un Déu que es va fer carn.

Hi ha persones que es comencen a inquietar i dubten de si aquest camí és l'adequat; si no hauria de mantenir la distància sagrada que reflectís més bé, segons el seu parer, la transcendència de Déu. Però tinc aquí la cita de Filipencs 2,6: «Ell, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res: prengué la condició d'esclau i es féu semblant als homes.»

Crec que el papa Francesc expressa aquesta veritat de fe. La proximitat de Déu és el missatge.

Itàlia

Les religions revifren la «valentia de l'esperança»

El papa Francesc rep els participants de la XVII Trobada Internacional per la Pau

Redacció
Roma

«Cadascun de nosaltres està cridat a ser un artesà de la pau, unint i no dividint, apagant l'odi i no mantenint-lo, obrint els camins de diàleg i no aixecant murs nous. Dialogar, trobar-nos per instaurar en el món la cultura del diàleg, la cultura de la trobada.» Són paraules que el papa Francesc va dirigir el 30 de setembre passat en l'audiència concedida als líders de les grans religions mundials que es trobaven a Roma participant en la Trobada Internacional per la Pau, organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio.

Aquests artesans de la pau han recorregut un llarg camí en un moviment que viu l'anomenat «esperit d'Assís» des de fa 27 anys. Joan Pau II en la històrica jornada del 27 d'octubre del 1986, ho havia intuït amb claredat. El problema de la pau tocava íntimament les religions que, dialogant, podien encarnar una esperança de pau en moltes terres i països colpejats per la violència i la guerra. Una pau amb fonaments religiosos era el seu somni. D'aquesta manera cadascú ha de baixar més profundament al pou de la fe, ha de ser més creient per poder recórrer a molts recursos espirituals necessaris per abraçar el món dels altres amb simpatia. Joan Pau II estava convençut que la pregària i l'amistat entre les religions ajudaria a viure junts, derrotaria la guerra i deslegitimaria el terrorisme.

Durant tots aquests anys les religions s'han col·locat dins de la història, s'han interessat pel dolor dels pobles i el diàleg entre elles ha entrat a formar part en la resolució dels conflictes. L'11 de setembre del 2001, amb l'atemptat terrorista de les torres bessones a Nova York, va revelar novament la temptació d'utilitzar la religió com a combustible per inflamar els conflictes. Però, amb el temps, s'ha posat de manifest, encara més, la necessitat fonamental del diàleg entre les religions per arribar a la pau. En la jornada inaugural de la trobada per la pau, Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, afirmava que «cal deslegitimar les arrels religioses» del terrorisme i «fer-hi front amb aquesta unitat dels líders religiosos junts en pau». Utilitzar el nom de Déu per assassinar és una blasfèmia.

Terrorisme religiós, una blasfèmia

La valentia de l'esperança. Religions i cultures en diàleg ha estat el títol de la trobada d'enguany, celebrada a Roma del 29 de setembre a l'1 d'octubre. Per als líders de les grans religions, no es tracta d'un eslògan senzill, sinó de l'essència mateixa del seu ésser religiós. En la crida final de pau coincidien a assenyalar que «cal valentia per afrontar el terrorisme religiós. És la valentia que

testimonien molts cristians al Pakistan on recentment han estat assassinats quan sortien d'una església anglicana a Peshawar o quan s'ha produït un atemptat kamikaze que ha semblat la mort en un funeral xiïta a Bagdad. Cal valentia per reprendre el somni de la pau a Síria i al Pròxim Orient on la violència i la guerra sembla que són companys inevitables de la història. Cal valentia per romandre al costat dels més pobres o els més fràgils en una societat utilitarista i resignada. Cal la valentia de l'esperança, que permet veure el que encara no es veu.» Com van posar de manifest durant la XXVII Trobada Internacional per la Pau, les religions coneixen aquest secret, que viuen milions de creients.

La valentia de parlar de pau i la ferma esperança que la pau és possible ha estat el sentit de la trobada d'en-

«Nosaltres, homes i dones de religions diferents, des de Roma, ens volem comprometre a fer créixer aquest gran moviment per la pau»

amb força el seu compromís per la pau: «Solemment rebutgem el terrorisme religiós: utilitzar el nom de Déu per assassinar és una blasfèmia. El terrorisme religiós nega d'arrel la religió.» I acaben afirmant: «La història ens ha ensenyat que de l'odi en neix odi. La guerra crida la guerra. S'han deixat gangrenar massa conflictes! No pot quedar desatès el crit de dolor de tantes víctimes! La guerra es venç només amb la pau. Un moviment mundial per la pau: això és el que cal! No hi ha res d'impossible si ens dirigim a Déu en la pregària! No hi ha res d'impossible si practiquem el diàleg. Pregària i diàleg creixen o moren junts. Nosaltres, homes i dones de religions diferents, des de Roma, ens volem comprometre a fer créixer aquest gran moviment per la pau.»

Més informació: www.santegidio.org.

Nou llibre d'Andrea Riccardi sobre el papa Francesc

Redacció / Roma

El 8 d'octubre passat es va presentar a Roma el nou llibre d'Andrea Riccardi, historiador i fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, sobre el papa Francesc i el futur de l'Església. L'obra és una reflexió i anàlisi sobre els primers mesos del pontificat i els reptes que ha d'afrontar. Segons Riccardi, Francesc ha conquistat creients i no creients amb els seus gestos i paraules senzilles: «No es presenta com el líder d'una institució jeràrquica, sinó com un bisbe que vol caminar amb el seu poble.» L'historiador italià assegura també que el Papa, seguint l'esperit del Concili, ha agafat el testimoni del seu predecessor, Benet XVI, al qual ha sumat la seva àmplia experiència com a pastor en una Església del Sud del món. «Volia una Església pobra i per als pobres.» Aquesta frase programàtica de Francesc en els primers dies de pontificat marca amb eloqüència el full de ruta de l'Església per a les properes dècades. «Bergoglio encarna —acaba escrivint Andrea Riccardi—, des del temps del seu ministeri a l'Argentina, una Església assedegada de justícia, i girada cap a les perifèries de l'existència.»

Punt de vista

Jaume Castro

Responsable de Sant'Egidio de Catalunya

Cap a una nova acollida

Aquests darrers dies hem tornat a veure com la mar Mediterrània engolia la vida de centenars d'immigrants a les costes de Lampedusa. L'embarcació en la qual viatjaven mig miler de refugiats d'Eritrea i Somàlia s'enfonsava davant la costa d'aquesta petita illa esdevinguda «la porta d'Europa». Els supervivents subratllen la passivitat d'algunes embarcacions que van passar de llarg per no enredar-se en el garbuix legislatiu que penalitza la compassió vers els immigrants. El papa Francesc, que l'11 de juliol a Lampedusa va fer una crida per no perdre la «responsabilitat fraterna», ha definit aquest nou incident com una «vergonya».

Hi ha, però, alguns senyals en l'opinió pública europea, així com la presència aquesta setmana a Lampedusa del president de la Comissió Europea (CE), José Manuel Durao Barroso, que indica segurament un canvi d'actitud. No podem donar l'esquena als immigrants que miren Europa com un port d'esperança per al seu futur quan als seus països de procedència se'ls nega el futur com a conseqüència de la guerra, de la fam o de les malalties. Quelcom està canviant, un clima nou es respira. Molts diuen que la visita del papa Francesc ha posat en moviment les consciències i els cors per poder sostenir un enfocament més solidari cap als immigrants.

En el missatge, amb motiu de la jornada internacional dels migrants i els refugiats d'aquest any, el Papa subratllava: «La realitat de les migracions amb les dimensions que assumeix en la nostra època de la globalització, ha de ser afrontada i gestionada de manera nova, justa i eficaç, exigeix abans que res una cooperació internacional, un esperit de profunda solidaritat i compassió.» Són

tres indicacions precises per afrontar el desafiament que avui ens posa la immigració: cooperació internacional, solidaritat i compassió. Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, després d'expressar la seva consternació per la tragèdia de Lampedusa, les ha desenvolupat concretament amb algunes propostes: «Els viatges de l'esperança destinats a concloure's en la desesperació i l'horror han de ser aturats des de l'origen, i per això cal organitzar un eficient sistema de control internacional a les costes

de la Mediterrània i de repressió de l'activitat criminal dels traficants d'homes, dones i infants. La cooperació internacional ha de comprometre's en la situació dels països més pobres d'Àfrica i de les zones en guerra, per alleujar les condicions de vida de les poblacions i prevenir, on sigui possible, el fenomen migratori. Europa ha d'obrir a Lampedusa o a Sicília un centre de primera acollida no només italià, en el qual s'expressi la solidaritat interna de la Unió; s'ha de fer càrrec del reassentament dels pròfugs, dels emigrants, dels que demanen asil en els diversos països europeus que poden acollir-los i oferir-los condicions més dignes de vida i de treball. I això només és el mínim que es pot i s'ha de fer immediatament.»

Europa ha de trobar «la valentia de l'esperança» per fer un pas endavant i dir de nou als immigrants: «Benvinguts.» Encaminar-se cap a una nova acollida, una nova solidaritat i una nova integració permetrà trobar camins equilibrats pels ciutadans europeus i pels immigrants. Perquè la immigració és un recurs per als països que acullen i per als països d'origen.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Alquena

Tot i que sovint llegeixo el Càntic, reconec que no m'havia fixat mai en aquesta paraula. D'altra banda, alguna vegada havia buscat la henna o alquena dins del text bíblic sense saber que, tots dos termes, designaven la mateixa planta. Passa moltes vegades que busques un contingut i se t'esmunyen les paraules. Doncs sí, aquest tint que s'usa sovint en la cultura àrab, i que científicament s'anomena *Lawsonia inermis*, apareix a la Bíblia. És un arbust que desprèn una aroma forta i que, com a tants altres, se li atribueixen propietats afrodisíacues. Llegeixo que creixia espontàniament a Jericó i a la riba occidental de la mar Morta, pels paratges d'Ein Guedi. En aquest lloc preciós, aprofitant el microclima peculiar, es van aconseguir aclimatar moltes espècies i plantes d'utilització en cosmètica i en el culte del temple. Quan comprovo alguns textos, veig que coincideixen tots a l'1,14, però no passa el mateix a 4,13. En l'escriptura aquesta planta era molt preuada pel seu perfum i, a l'antic Egipte, era una de les substàncies amb què impregnaven als difunts en la tasca d'em-balsament.

Torno al Càntic. En el primer lloc, es compara l'estimat amb un raïm de flor d'henna, i, en el segon, és l'estimat qui diu amb admiració a l'estimada, que els seus recs són de henna. Se situa bé en el context, tot ple d'un amor humà intens. Amor que impregna la totalitat de la persona. La seva corporeïtat i la seva espiritualitat fa emmurir la dimensió transcendent, la qual cosa intriga molta gent.

Es comenta que en aquest poema no es parla de Déu, cosa estranya tractant-se d'un text revelat i sí que s'insisteix en detalls totalment sensorials i sentimentals. Penso en dues frases del meu admirat León Bloy, que dirigeix a la seva esposa, i comenta què sent per ella: «Joana, no em diguis que estimes més Déu que a mi. Jo estimo Déu en tu.» En un altre lloc: «Joana, t'estimo com a esposa i com a amant, tal com ha de ser estimada la dona cristiana.»

M'aparto una mica del text, i us comento que l'henna actualment s'utilitza per matisar, per donar irisacions de marró torrat al cabell i com a tatuatge temporal. No és l'aplicació senzilla d'un cosmètic, com qual-sevol altre d'avui, que s'esborra fàcilment. Amb les fulles seques d'aquesta planta es fa una mena de pólvore. Aleshores es dissol amb aigua i amb algun altre ingredient, penetra dins l'epidermis, i només desapareix quan es descama. Amb ella decoren el cos per festes, principalment nupcials. El tatuatge està prohibit a la Bíblia. Els pobles veïns l'utilitzaven com a signe màgic o de dedicació a la divinitat. Aquest era el motiu de la restricció. Però era una tasca, i un possible signe d'elegància, que Israel no ignorava. Aprofito, doncs, per recordar un bell passatge d'Isaïes, que diu al poble elegit i que podem atribuir a l'Església i fins a nosaltres mateixos, persones selectes, marcades pel baptisme de Crist: «Et duc gravada a les palmes de les mans» (49,16).

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

secretaria@catedralbcn.org

Els rostres de la fe

Fa poca estona que he tornat a casa. Avui, amb altres canonges de Catalunya, he visitat el Museu Episcopal de Vic. Un museu encisador, tant per l'edifici com per les meravelles que guarda. La visita esdevé impactant. Un indret on s'admira la bellesa que la fe cristiana ha engendrat en les diverses etapes de la història humana. Una fe amb enormes vestigis. Commouen els objectes de les etapes inicials de la religió cristiana a la nostra terra. Senzillesa i grandesa s'abracen i engendren una bellesa madura del misteri de Crist. Una fe amb bones arrels.

He estat a Vic per visitar l'exposició anomenada *Facies fidei* (Els rostres de la fe). És una mostra d'expressions artístiques de la fe cristiana a la Catalunya medieval. L'exposició s'ha organitzat amb motiu de l'Any de la

Fe, que es clourà en la propera festa de Crist Rei. Les obres exposades procedeixen dels diversos bisbats de Catalunya i han estat escollides amb bon gust.

En Marc, el conservador, ens ha explicat que el muntatge s'havia fet a través d'aquests conceptes: Creació, Encarnació, Paraula, Eucaristia, Santetat i Vida. En cada lloc, hi ha una imatge artística com a element que inclou, al seu voltant, el desenvolupament d'aquesta figura. Com si les imatges i quadres, posats al seu entorn, aixampessin el tema fonamental sintètic. El conservador parlava d'un diàleg entre el motiu central i els que figuraven al seu voltant.

Aquesta exposició interessa en l'aspecte catequètic. Resseguir-la ha estat un plaer artístic, teològic i catequètic. Les peces són de primera qualitat. I el conjunt de totes narra la història de la salvació. Els sistemes escollits esdevenen un veritable resum de la nostra fe cristiana.

Les visites als museus, de vegades, resulten un xic feixugues. Tanmateix, avui, el temps de l'explicació m'ha resultat breu. L'exposició mereix una visita expressa a la ciutat de Vic. Adequada per a la gent gran i apte per als nois i noies de les nostres parròquies i moviments. Felicitats als organitzadors de l'exposició i al Museu Episcopal de la diòcesi de Vic!

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Entitats catòliques i dret a decidir

Formulo dues preguntes molt sensibles, reconeixent que la delicadesa dels temes no ha de ser mai una excusa per no afrontar-los. Primera: les entitats catòliques o d'inspiració cristiana es poden adherir al Pacte Nacional pel Dret a Decidir, constituït pel Parlament de Catalunya? Segona: les entitats catòliques o d'inspiració cristiana poden defensar l'unionisme o l'independentisme com a opcions concretes de convivència social i política sense menyscar les exigències evangèliques? Inhibir-se per comoditat seria un error tan greu com comprometre's sense raó. La dificultat sorgeix del fet mateix de la decisió, ja que decidir, etimològicament, significa tallar, resoldre. Cal un procés de discerniment. Una sèrie d'entitats de rellevància en l'àmbit catòlic i cristià han fet una crida a adherir-se de manera pública i conjunta al Pacte Nacional pel Dret a Decidir. Els arguments esgrimits són de gran profunditat. La Federació de Cristians de Catalunya afirma en una nota recent: «La Doctrina Social de l'Església ens ensenya que la nació és una comunitat natural, anterior a l'Estat; aquest ha d'estar al servei d'aquella. Ens ensenya també que els drets de les nacions són els drets humans viscuts col·lectivament.» Posteriorment, cita una frase del papa Joan Pau II: «La pau es fonamenta no només en el respecte dels drets de l'home, sinó també en el respecte dels drets dels pobles, en particular, el dret a la independència.» Els bisbes de les diòcesis catalanes van publicar *Arrels cristianes de Catalunya* i la carta pastoral *Al servei del nostre*

«Inhibir-se per comoditat seria un error tan greu com comprometre's sense raó»

poble, que reafirmen aquests principis. El Dr. Joan Costa recorda que la Santa Seu distingeix dos conceptes: la política (la qüestió ètica, els drets fonamentals de l'home i dels pobles, la dignitat, el principi de participació) i el compromís polític (decisiones concretes, programes). En el primer punt, és coherent que l'Església doni suport a la consulta. En el segon, l'Església no hi ha de prendre partit, ja que és un deure que correspon als ciutadans. Francesc Pardo, bisbe de Girona, ha escrit: «Sense consulta, tothom es pot erigir en "portaveu" del poble.»

A Catalunya es parteix de la imatge de dues identitats, per tant, de dos centres de decisió. Per a Espanya, en canvi, només hi ha la identitat espanyola. Dues visions irreconciliables. Aquesta identitat es percep com a imposició, manca de respecte, aniquilació lingüística, anul·lació de la pluralitat, asfíxia econòmica... Des d'aquí, no hi ha animadversió a les persones, sinó rebuig frontal dels poders fàctics i de les elits extractives, que no busquen l'interès comú sinó el seu propi benefici. Si no es pregunta per què s'ha arribat fins aquí, amb sinceritat i amor a la veritat, no hi ha conversió possible ni futur en un mateix Estat. Última pregunta: ja no és massa tard?

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

El Déu de les fronteres

Allà el trobo cada dia, d'una manera o d'una altra. Ahir va ser tan sorprenent com real i proper. Feia dies que no veia en Joan. Potser mesos. De vegades, no sé ben bé per què amb aquests homes em passa que ens mirem i sento que hi ha allò que ara en diem *feeling*. Jo diria senzillament que es produeix una mena de connexió de sentiments que ens acostava des de les nostres situacions, potser diferents però obertes l'una a l'altra. Això ens ha passat a tots dos cada vegada que ens hem trobat al centre de dia on rebo molt més del que dono. Persones que

«En Jesús trobareu el camí, la veritat i la vida que nosaltres no us hem sabut mostrar»

han patit i que pateixen situacions que ningú no les voldria per a ell mateix, i que lluiten per sortir-ne amb una valentia que admiro.

M'explica la seva història: després d'estar uns mesos al centre de convalescència, a causa de la

seva malaltia, n'havia sortit i s'havia fet una «caseta» a la vora del Besòs. Allà va viure una sèrie de dificultats i de penúries que van arribar al seu punt culminant quan la malaltia va tornar a aparèixer en forma de metástasi. Un bon dia es va trobar a l'hospital... algú se n'havia apadat i havia trucat a urgències.

Us puc assegurar que la brillantor del seus ulls, el somriure amb què em saluda sempre, la serenor que ara manifesta després de tant dolor sempre em crida l'atenció.

I aprofitant la nostra conversa li vaig preguntar: «Joan, com t'ho fas per tenir sempre aquesta cara de pau i felicitat? Em crida l'atenció la teva mirada alegre.» La resposta em va deixar meravellada per la seva rapidesa, no com una cosa pensada, sinó viscuda i assimilada: «És que tinc Jesús.» Ens vam mirar tots dos amb una alegria d'entesa mútua i ens vam agafar les mans. Ell va continuar: «No em cal trobar-lo en una església, el tinc amb mi, dins meu, i el sento en cada moment quan més el necessito. Ara no puc passar sense Ell, t'ho asseguro.» «Ho entenc perfectament i ho comparteixo —li vaig dir—, però m'emociones, perquè sempre penso que no parlem prou de la felicitat que pot donar viure aquesta fe en Jesús viu, que està en nosaltres.» Això de Jesús viu el va fer vibrar més i va continuar parlant-me de com llegia els Evangelis, que ho trobava tot allà i que ell no pensava mai en un Jesús mort, sinó en el Jesús viu entre nosaltres.

Emocionada, vaig recordar unes paraules de J. A. Pagola que havia llegit aquell matí, parlant dels qui han abandonat l'Església potser per culpa nostra: «No confoneu Crist amb els cristians... encara que ho deixeu tot, no us quedeu sense Jesús. Hi trobareu el camí, la veritat i la vida que no us hem sabut mostrar. Jesús us pot sorprendre.»

Zoom

Eduard Brufau

El premi Nobel de la Pau d'enguany ha recaigut en l'Organització per a la Prohibició de les Armes Químiques (OPAQ). L'entitat s'ocupa de vigilar que no es produeixi aquest tipus d'armament i que els estocs existents siguin destruïts segons un tractat internacional signat i ratificat per la majoria de països. El guardó arriba quan Síria, que no és signant del tractat, ha accedit a destruir tot el seu arsenal químic.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda

T 93 318 14 95
F 93 412 44 55
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer

T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08020 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Comunicar vida per les xarxes socials

Lucía Caram
Religiosa dominica de Manresa

Em nego a creure que la vida sigui una vall de llàgrimes i que simplement calgui sobreviure, perquè hem vingut al món a patir: no. Crec en la força imparabla de la persona; perquè estic enamorada de la humanitat i perquè crec que podem crear sinergies per rescatar la bondat i la tendresa del cor de la humanitat. Sóc militant de l'esperança, espero contra tota desesperança, i aquesta és la raó per la qual vaig decidir ficar-me, primer a Facebook i després a Twitter.

Des de fa uns anys em dedico a acollir i a acompanyar les persones, a les quals aquest sistema, que no dona per a més, va pretendre expulsar de la societat. Cada dia veig molt sofriment, famílies en atur, infants malalts, persones que es veuen condemnades a viure al carrer perquè la maleïda crisi els ha mossegat terriblement i els ha trencat l'existència. Cada dia escolto i comparteixo històries que no seran mai explicades, perquè no interessin, perquè són la vida d'aquells que no

compten. Són el plor i les llàgrimes amargues dels més empobrits de la nostra societat.

I tot això em va fer adonar-me que poques coses són necessàries per viure i per ser feliços. Que som molt afortunats, i que si volem, podem unir-nos, crear sinergies i conspirar amb aquells que creuen en la justícia i en un altre model de societat per donar-li una oportunitat a l'esperança.

Vaig descobrir que les xarxes socials són una eina impressionant, per compartir, per comunicar coses importants, però sobretot per recordar-nos, cada dia, que malgrat tot si afegim complicitats, multiplicarem el resultat del nostre esforç per transformar el món.

Aquest plor, aquestes llàgrimes i aquest dolor són el meu insomni i crec que podem fer alguna cosa. Les esperances i les alegries, els anhels i la potència de tantes persones bones que tracto cada dia són el motor per mobilitzar-me.

Les xarxes socials es van convertir en poc temps

en el gran amplificador d'allò que visc i que crec que val la pena explicar. Vaig descobrir que l'important no és només ser a les xarxes, sinó tenir alguna cosa a comunicar. I em vaig dedicar a comunicar vida. I de mica en mica va créixer la solidaritat, gent que s'apuntava al projecte i vaig veure l'efecte multiplicador dels missatges i de les crides solidàries.

Quan tenim alguna cosa a explicar, i quan som transparents; quan vivim la nostra indignació, perquè no ens agrada com estan les coses, però oferim alternatives, i som proactius i corresponsables, la gent s'hi apunta i això creix i creix i creix. Diuen que les alegries, quan es comparteixen, es fan més grans. I que en canvi, amb les penes passa al revés. Es fan més petites. Potser el que passa és que quan es comparteixen, el que es dilata és el cor. I un cor dilatat està millor capacitat per gaudir de les alegries i més ben defensat perquè les penes no ens facin mal per dins.

La sal de la terra

Sentit crític i «recuperació econòmica»

Andreu Ibarz
Director general de
Blanquerna-URL i
professor de la Facultat
de Ciències de l'Educació

Durant aquestes darreres setmanes hem sentit a parlar de la «recuperació econòmica» des de diferents àmbits i amb diversos sentits. Possible, a mitjà termini, pròxima, iniciada, etc. Certament la majoria de nosaltres desitgem un millor futur i aquest passa per albirar una situació econòmica molt distant de l'actual. Però davant del reiterat missatge caldria emfasitzar alguns possibles paranys d'aquesta expressió.

El primer fa referència al seu ús interessat. En efecte, al bell mig de la voràgine de dades que ens exposen alguns ministeris se'n presenten algunes xifres que farien pensar que quelcom positiu està passant. Ara bé, sovint aquestes xifres contrasten amb l'observació del carrer o l'experiència que tenim dels nostres entorns. És

possible pensar que ens trobem davant d'una certa manipulació o d'una presentació parcial dels números, o bé —una explicació relativament convincent— que les xifres són més ràpides que els canvis i que això segon ja arribarà. Una segona situació —molt més delicada— és que efectivament ja s'estigui donant una determinada «recuperació econòmica» però que aquesta beneficiï únicament un determinat segment de la població o del mercat. Llavors cal ser molt prudents perquè tal vegada ens podríem situar davant de noves esquerdes o noves diferències socioeconòmiques. Finalment, amb tanta prèdica d'aquesta idea és fàcil arribar a pensar que

l'assoliment d'uns determinats índexs monetaris, borsàtils, o d'atur —per dir algun exemple— ens arribarien a «col·locar en la casella de sortida» com si res no hagués passat en aquests darrers anys. Sens dubte aquesta és la pitjor de les situacions perquè significaria compartir un engany col·lectiu.

A tots, més que mai, ens pertoca preguntar-nos què significa una veritable «recuperació econòmica» en un món que necessàriament implicarà viure d'una manera diferent. A tothom correspon reflexionar com gestiona l'economia personal, familiar, empresarial o de la pròpia administració —quant a usuari o gestor— si realment ens comprometem per una «recuperació transformadora».

Mirada al món

Conrear la confiança

Cinto Busquet
Capellà i teòleg

He tingut recentment ocasió de fer una estada d'alguns dies a Turquia, repartits entre Istanbul i l'antiga ciutat d'Efes. He pogut visitar-hi alguns llocs emblemàtics, i n'he tornat enriquit de la profunda experiència espiritual que hi he pogut fer, revivint el gloriós passat cristià d'aquelles terres i obrint-me a l'espiritualitat musulmana que amara el seu present.

He de reconèixer que, abans d'anar-hi, tot i atraure'm aquell món i la seva història, cova sense adonar-me envers el poble turc uns certs recels i prevencions, condicionat inconscientment per allò que ha representat per a l'Europa cristiana «el perill turc» des de finals de l'edat mitjana. Encara que fa molts anys que m'esforço a no tenir prejudicis contra persones ni col·lectius, i creia no tenir-ne tampoc cap als turcs, ha estat quan he tingut l'oportunitat de

conèixer-los de prop i apreciar-ne el tracte, que m'ha sorprès descobrir que en portava dins meu de ben amagats.

Quan ens mirem els altres de lluny estant i ens pensem saber de quin peu calcen, molt fàcilment podem caure en desconfiances, més o menys manifestes, que no ens permeten de copsar la veritable vàlua que posseeixen. Amb el món islàmic, en general, tinc la impressió que, quan no s'ha tingut un contacte personal significatiu amb musulmans que visquin genuïnament la seva fe, es pot córrer el risc de mantenir-se sovint a la defensiva o fins i tot en una actitud veladament hostil.

Vaig coincidir a Istanbul amb Mustafa Cenap Aydin, amic musulmà d'aquella ciutat però resident a Roma des de fa uns quants anys i molt

ficat en estudis interreligiosos i activitats interculturals. Poder mirar la seva gent i el seu entorn amb els seus ulls i acompanyar-lo silenciosament en la pregària del vespre en una antiga església reconvertida en mesquita, em va facilitar comprovar una vegada més que, on hi ha interès sincer dels uns pels altres i experiència compartida de Déu, no hi ha lloc per als descrèdits i les pors. Certament, no és qüestió de ser ingenus i cal estar atents amb les expressions fonamentalistes de la fe islàmica; però tant a casa nostra com a nivell global, serà una coneixença directa més gran entre musulmans i cristians, volguda i cercada, allò que farà als uns i als altres superar vells estereotips i donarà a tots una capacitat més gran de confiar en els altres, més enllà de les diferents creences i els diversos paràmetres culturals.

Un suggeriment del bisbe Pere Tena

Després de llegir la nota, sempre ben escrita, amarada de sentit litúrgic, del bisbe emèrit Mons. Pere Tena, intitulada *Les mans alçades* (C.C., 29 setembre) he pensat que seria bo que en fèssim cas: el res o el cant de Parenostre a la missa o a l'ofici és una pregària de la comunitat, de tots, no només del sacerdot. Per això, com ja es fa en alguns llocs, per què en les nostres assemblees de pregària no alcem tots junts les mans, com ja ho fa el sacerdot, en aquest moment de la pregària? Els gestos ens ajuden a participar amb més vivesa a la celebració. I en aquest cas, ens pot ajudar a no recitar o cantar la pregària dels deixebles de Jesús sense tanta rutina. Gràcies, senyor bisbe, per aquest suggeriment!

DANIEL CODINA
Montserrat

Dues platges són notícia

Dues platges paradisiàques de sorra blanca i aigües color turquesa són notícia. En una han mort centenars de persones estafades en els seus somnis; en l'altra, un nen a qui han robat òrgans. Podríem dividir els éssers humans en dues classes: humans i inhumans. Els primers senten el dolor dels altres, els segons se senten bé amb el dolor dels altres. Es neix humà, però no solidari. La solidaritat neix de l'amor. Cal ensenyar a estimar. Es neix sent estimat, però no estimant. Diuen que la caritat ben entesa comença per un mateix i em sembla cert.

Res no produeix més felicitat que l'alegria dels que estimes. Estimar, assignatura pendent, de franc per a tots. En totes les races, llengües i cultures hi ha alguna cosa que pot enriquir l'home i amb ell el món. Si el dolor aliè no porta a intentar alguna cosa per mitigar i estalviar-lo a altres en un futur, ens hem empobrit una

Calendari litúrgic

En el número 1.776, en què parlem de la propera canonització de Joan XXIII i Joan Pau II heu oblidat, en el calendari litúrgic, la memòria del beat Joan XXIII, que està establerta per a l'11 d'octubre. Igualment la memòria del beat Joan Pau II està establerta per al 22 d'octubre. Joan XXIII ja fa anys que va ser beatificat, però la seva memòria lliure no estava inclosa en els calendaris litúrgics propis de les diòcesis catalanes. En el moment de la beatificació de Joan Pau II els bisbes de Catalunya van sol·licitar a Roma la inclusió d'aquestes dues memòries lliures en els calendaris de totes les diòcesis de Catalunya, i així ho tenim actualment. A partir de la canonització només caldrà canviar «beat» per «sant», però les memòries ja les tenim fixades, i els textos propis en català també. L'únic que podria passar és que es canviés la memòria lliure per una memòria obligatòria.

XAVIER AYMERICH

Delegat de Litúrgia del bisbat de Sant Feliu de Llobregat i director de *Missa Dominical*

mica més encara que el compte corrent no ho noti. El compte corrent no té ànima.

M. ROSA COLL
València

Busquen un edifici amb una creu en una torre

Un diari sud-coreà donava la veu d'alarma sobre una execució sumària a la veïna Corea del Nord: el règim d'aquesta dictadura comunista hauria castigat amb la pena capital un grup de música. Dues acusacions pesaven sobre els desafortunats ciutadans nord-coreans: pornografia i possessió de Bíblies. És impossible garantir la veracitat d'aquests fets, però la notícia serveix per recordar la persecució a la fe que exerceix aquest règim.

És conegut que aquells que intenten creuar la frontera per escapar de les atrocitats que es cometien a Corea del Nord reben instruccions molt precises de com intentar aconseguir la llibertat: una vegada que la creuin, han de buscar un edifici amb una creu en una torre. No saben

qui és Crist ni el que significa la fe, però sí que els ha arribat la notícia que allà, a les esglésies, es protegeix la vida, la llibertat i la dignitat de cada persona.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

Sis mesos de tendresa

«No hem de tenir por de la bondat ni la tendresa.» Són paraules del Papa a la missa d'inici de pontificat, fa sis mesos. Llavors no es podia calibrar fins a quin punt anticipaven un estil ple de gestos de proximitat, especialment cap als pobres. Arribava de «gairebé la fi del món» un pastor que escolliria els immigrants de Lampedusa com a destinataris del seu primer viatge. Des de llavors no s'ha cansat de predicar amb l'exemple aquesta tendresa que fa visible la misericòrdia de Déu. En visitar un centre de refugiats, Francesc al·ludia a la necessitat de comunitats solidàries que visquin l'amor de manera concreta.

JUAN GARCÍA
Càceres

Amb bon humor...

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

No practicants

Em sorprèn la quantitat de cristians que es declaren sense cap complex «creients no practicants». Ho veig en entrevistes, en tertúlies... no devem ser una espècie rara, els «creients practicants»?

Més d'una vegada hem abordat aquest tema des d'aquesta columna. Crec que el pitjor de tot és que molts acaben veient aquesta posició com una cosa no només normal sinó perfectament legítima, una forma més de ser cristià. En realitat, el que s'amaga rere aquesta tan sentida frase pot ser una cosa molt greu. Una fe separada de la vida o una vida mancada d'unitat. Sovint, rere l'expressió «no practicant» es pretén excloure només la pràctica de participar en l'Eucaristia o la recepció dels sagraments i mantenir altres aspectes de la fe. No nego que això es pugui donar durant un temps en la vida d'un cristià, però l'experiència m'ha demostrat moltes vegades que després de l'abandonament de l'Eucaristia del contacte habitual amb la comunitat de creients, la fe va minvant i acaba sent totalment insignificant i irrellevant per a la vida. És un tema al qual no parem l'atenció necessària i, tanmateix, és un dels esculls principals que hem d'afrontar en la tasca de la nova evangelització per a l'anunci de la fe cristiana, tasca que, no ho oblidem, s'adreça especialment a aquells batejats per als quals la fe no és una realitat operativa en la seva vida.

Sobre això vull citar l'opinió de Rino Fisichella: «Un dels aspectes característics de la nova evangelització és l'esforç per la unificació de la vida cristiana. També els cristians estan sotmesos a pressions culturals de marcat relativisme amb la conseqüència de separar la unitat entre la professió de fe i la vida del discipulat. Diverses expressions del llenguatge comú mostren amb evidència aquesta tendència negativa que, lentament, però de manera inexorable, du primer a la crisi de fe, després a la indiferència i, finalment, a l'ateisme. "Creient, però no practicant" és probablement l'expressió emblemàtica d'aquesta visió de la fe que especialment avui recull víctimes entre les Esglésies de tradició antiga. La fragmentació que estem cridats a afrontar és un desafiament no comú que no ha estat comprès en tot l'abast cultural que té i en les conseqüències que se'n deriven.» Crec que és una bona anàlisi d'un problema important que sens dubte hem d'afrontar en la catequesi i diversos àmbits de la pastoral. La vida cristiana és una, implica una unitat i defuig naturalment la fragmentació.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

XXXVII Assemblée general de la Renovació Carismàtica Catòlica de Catalunya

Sonia De la Portilla M.
Coordinadora regional RCC
Catalunya

Com cada any el Moviment de la Renovació Carismàtica Catòlica de Catalunya celebrarà els dies 26 i 27 d'octubre la seva XXXVII Assemblée general a la Fundació Balmesiana, carrer Duran i Bas, núm. 9, de Barcelona. La predicació d'aquesta nova convocatòria anirà a càrrec d'Eduardo Toraño, consiliari nacional. L'acte és obert a tothom.

El 18 de febrer del 1967, trenta estudiants i professors de la Universitat de Duquesne a Pennsilvània feien un recés espiritual per aprofundir en la força de l'Esperit, dins de l'Església primitiva, absent en el cristianisme que ells veien llanguir. La crida va tenir una resposta sorprenent. «El que va començar allà, gràcies a Ell —explicava David Mangan—, va ser una capacitat nova per estar a l'escolta... Déu va prendre de la seva mà el formar-me per al que Ell volia de mi.» L'experiència de l'efusió de l'Esperit es va repetir a les universitats de Notre-Dame, a South Bend (Indiana) i a Michigan.

Grups que ningú no planejava, ni convocava, es van multiplicar com petites llums en un estadi. Era la llibertat de l'Esperit que esclatava per tot arreu: «La llibertat dels fills de Déu.» A Catalunya hi ha una trentena de grups, repartits per totes les diòcesis catalanes.

La Renovació Carismàtica és «un corrent de gràcia» que renova en la

societat actual els dons i carismes de la primera comunitat cristiana. Persones de totes les classes socials descobriren Crist no com un Déu llunyà que es va encarnar un dia en la història, sinó com algú viu i ressuscitat que és el centre de la seva vida.

Sense fundador, sense especials compromisos, la Renovació ens ha permès descobrir novament aquesta profunditat del cor on Déu viu. I, amb ella, la sorpresa de les conversions personals, el ressorgiment de la pregària, la lectura enriquidora de la Bíblia i l'alliberament alegre de la lloança.

Acolлим amb llibertat totes les manifestacions de l'Esperit, amb prudència, però sense permetre que cap

carisma de l'Esperit s'apagui perquè és do i riquesa per a l'Església, de la qual formem part i on Déu ens ha assenyalat aquesta missió concreta de despertar el goig del seu Sant Esperit.

És, per això, tasca especial de la Renovació fomentar els seminaris de vida en l'Esperit, atendre els grups d'oració. Tot el que consoli, guareixi i suavitzí tot el que sigui do i goig de l'Esperit per al món d'avui. Tot el que sigui unitat, pau, amor. La formen grups de totes les edats i condicions —casats, solters, religiosos, joves i grans— que volen viure la bona notícia de l'Evangeli i donar al món un testimoni de llum i esperança.

Joan Pau II va definir així la Renova-

ció Carismàtica: «És una manifestació eloqüent de la vitalitat sempre jove de l'Església, una expressió vigorosa del que l'Esperit està dient a les Esglésies al final del segon mil·lenni.» Va fer una bonica síntesi de la nostra missió en recordar-nos, quan la Renovació complia vint anys, el text d'Isaïes: «L'Esperit de Déu reposa sobre meu, Ell m'ha enviat per ser llum dels cecs, consol dels tristos, a guarir els cors ferits...»

«Us recomano —ens va dir— que mediteu sovint les paraules d'Isaïes ponderant el gran misteri de com l'Esperit de Déu us cobreix a vosaltres amb la seva ombra, de forma no gaire diferent de la que va experimentar Maria.» Paraules que són un immens regal per a la Renovació i per a l'Església. Paraules que no són possibles considerar sense estremir-se.

El fonament teològic de la Renovació Carismàtica és el Misteri de la Trinitat i, especialment, el coneixement progressiu de la persona de l'Esperit, que és qui ens revela Jesús. Per Ell anem al Pare i entrem a formar part en el col·loqui amorós de la vida trinitària.

Si l'Esperit ens revela Jesús, cal proclamar amb alegria, sorpresa i respecte infinits que Jesús és el Senyor. Aquesta és la finalitat i el fruit primer de la Renovació Carismàtica. Aquesta és la seva força: proclamar el Senyoriu de Crist. Anunciar que Jesús és el Senyor. Avui dia més de 120 milions de catòlics participen de l'espiritualitat de la Renovació Carismàtica Catòlica.

Noces d'or de Mn. Raventós a Ordal

Núria Pujol Montes

El diumenge 11 d'agost va fer 50 anys de l'arribada de Mn. Josep Raventós Escofet com a rector de la parròquia de Sant Esteve d'Ordal. Aquell dia, i en començar la santa missa, vam voler que sabés que ens tenia al seu costat i li vam adreçar aquestes paraules: «No tots els pobles, totes les parròquies ni tots els mossens poden celebrar que fa 50 anys que comparteixen la vida. Una vida que hauria pogut ser diferent, però que la voluntat de Déu ha volgut que durant tots aquests anys estigués lligada al poble d'Ordal. Volem dir-li que som testimonis que durant aquests 50 anys d'entrega al nostre poble vostè ha fet el que va escriure Leon Tolstoi: "El secret de la felicitat no és fer sempre el que vols, sinó estimar el que fas." Demanem a Déu que encara puguem caminar junts per seguir aprenent de vostè el camí de l'autèntica felicitat, i que la Mare de Déu de la Font Santa ens hi ajudi.»

Passada l'època de vacances, el

diumenge 22 de setembre vam voler fer-li un senzill homenatge que va començar amb una missa d'acció de gràcies, molt participada i emotiva, a la qual van assistir, en representació de l'Ajuntament de Subirats, els regidors de Cultura i Medi Ambient, com també feligresos de Cantallops, d'on també va ser rector durant 40 anys i fins fa només uns mesos. Van concelebrar tres mossens més, fills d'Ordal, i després es van afegir a la festa el vicari general del bisbat de Sant Feliu, Mn. Jaume Berdoy, i el rector del poble veí de Sant Pau d'Ordal.

En l'homilia Mn. Josep Raventós va fer un resum d'aquests 50 anys viscuts de manera intensa i incansable, i va agrair la col·laboració de tantes persones que l'han ajudat en els molts projectes que ha portat a terme: la reconstrucció del castell de Subirats i la construcció de la residència per a persones amb disminució psíquica que es troba en el mateix indret, així com la residència d'avis El Cenacle a Ordal... sense deixar mai de vetllar per la part espiritual i el culte de la

parròquia. Mn. Josep va acabar amb un pensament del recordatori d'un bon amic i col·laborador: «Només t'emportes el que has donat.»

En acabar, i a la mateixa església, tothom va poder recordar amb la projecció d'un audiovisual bona part dels darrers 50 anys del poble d'Ordal, dels quals Mn. Josep Raventós ha escrit una part molt important. Finalment a la pista poliesportiva ens

ajuntàvem al voltant d'una gran taula més de cent persones. També ens van acompanyar els gegants i capgrossos d'Ordal, que ens van oferir un ball lluit abans de començar a compartir un dinar en què no hi va faltar el pastís d'aniversari per bufar les espelmes, mentre li dèiem a Mn. Josep Raventós: «Gràcies pel passat ja construït, que ens porta l'alegria del present i ens dóna l'esperança del futur!»

Paraula i vida

Evangelitzar no és fer proselitisme

El papa Francesc ha publicat un missatge amb motiu de la Jornada Mundial de les Missions que celebrem avui. El va donar a conèixer en una festa ben significativa per a les missions, en la festa de Pentecosta, que assenyalava l'inici de l'expansió missionera de l'Església, per obra de l'Esperit Sant. Destaca en el missatge papal la qüestió que no s'ha de confondre l'evangelització amb una forma de proselitisme. Amb el mot *proselitisme* s'entén una proposta de la fe que coacciona la llibertat de la persona a qui es proposa la fe o es demana l'adhesió a la fe, a canvi de la concessió de determinats avantatges materials o de caràcter social. Donat que és impossible comentar totes les reflexions del missatge en aquest article, em limitaré a aquest aspecte, que em sembla ben actual i necessari.

«L'impuls missioner —diu Francesc— és un senyal clar de la maduresa d'una comunitat eclesial.» No és tampoc un aspecte secundari de la vida cristiana, sinó un aspecte essencial. Per això demana el Sant Pare que «es doni relleu a la dimensió mis-

sionera en els programes pastorals i formatius». Em plau recordar que aquesta dimensió evangelitzadora ha estat ben present en els darrers plans pastorals —també en l'actual— que hem elaborat entre tots a la nostra arxidiòcesi.

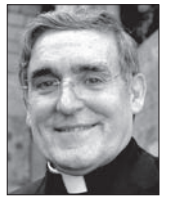
Ara bé, avui hi ha persones que pensen que proposar la veritat de l'Evangelí és violentar la llibertat. Francesc recull unes paraules de Pau en què reconeix que «seria un error *imposar* qualsevol cosa a la consciència dels nostres germans, però proposar a aquesta consciència la veritat evangèlica i la salvació oferta per Jesucrist amb plena claredat i amb absolut respecte cap a les opcions lliures que després pugui fer... és un homenatge a aquesta llibertat».

I conclou aquest punt dient que «sempre hem de tenir el valor i l'alegria de proposar, amb respecte, la trobada amb Crist, de fer-nos heralds del seu Evangelí. Jesús ha vingut entre nosaltres per mostrar-nos el camí de la salvació i ens ha confiat la missió de donar-lo a conèixer a tots, fins als confins de la terra».

Avui tota la terra és camp de missió. El papa Francesc lloa els missioners i les missioneres que marxen lluny de la seva terra i de la seva cultura per donar testimoni de Crist. I lloa també les Esglésies joves que envien missioners als països d'antiga tradició cristiana. A tot arreu els missioners fan obra d'evangelització i, fent-la, realitzen també una obra d'elevació social i cultural. Evangelitzar no és un acte aïllat, individual o privat, sinó que és sempre un acte eclesial, un acte d'Església. Tot cristià està cridat a ser missioner: els missioners i les missioneres —entre els quals són cada vegada més nombrosos els laics i laiques— són una veritable esperança per a l'Església i per al món. El Sant Pare Francesc repeteix una vegada més que l'Església «no és una organització assistencial, una empresa o una ONG, sinó que és una comunitat de persones, animades per l'Esperit Sant, que han viscut i viuen la meravella de la trobada amb Jesucrist i que volen compartir aquesta experiència de profunda alegria». Així és com hem de viure aquest Domund de l'Any de la Fe.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Fe + caritat = missió

En un poble de Brescia, llavors pertanyent a l'Imperi austríac, va néixer, el 1831, Daniel Comboni, en el si d'una família camperola. Aviat sorgeix en ell la vocació religiosa, que es concreta a anar a missions, a l'Àfrica negra. Els seus germans van morir —la mortalitat infantil era molt alta— i queda com si fos fill únic. Li costa dir adéu als seus pares per emprendre un viatge en aquell temps ple de perills. Als 25 anys, cinc joves arriben al Caire i emprenen una llarga navegació pel Nil fins al Sudan. Al cap de poc temps les febres causen la mort d'alguns d'ells i Comboni mateix està diverses vegades a punt de morir. Així s'inicia aquesta aventura espiritual del fundador dels Missioners Combonians, que tanta glòria donarà a Déu a l'Àfrica subsahariana.

He pres aquest exemple com en podria haver escollit qualsevol altre, des de sant Pere Claver fins a sant Francesc Xavier, per citar missioners famosos.

Però són milers els joves que han lliurat la vida a Crist en el servei als altres deixant la situació confortable de casa seva per anar en ajuda de persones de països llunyans a les quals no coneixien. Tots tenen en comú aquest acte inicial de desprendre d'ells mateixos i de l'ambient que els envolta per viatjar a un territori i posar-se al servei de persones d'altres cultures amb les quals s'identifiquen. En molts casos es tracta d'una aventura espiritual que només acaba amb el final de les seves vides. En d'altres, tornen al seu país d'origen quan la salut ja no els permet continuar portant a terme els treballs esgotadors que han fet durant dècades.

Penso, sobretot, en els missioners sortits de la nostra arxidiòcesi de Tarragona. Alguns van anar, com Comboni, al continent africà; d'altres, a Llatinoamèrica o a països asiàtics. En qualsevol cas continuen en contacte amb nosaltres, i des de la Delegació diocesana de Missions es procura fer-los

partíps de la nostra vida eclesial. Amb freqüència pensem en ells i els imaginem en la seva vida diària. En ella es compleix el que diu el lema del Domund 2013 quan diu «Fe + caritat = missió».

En efecte, la fe i la caritat no poden separar-se en la vida d'un cristià, i menys, podríem dir, en la d'un missioner. L'obra més gran de caritat, que neix de la fe, és l'evangelització. No hi ha oposició possible entre les atencions materials i les espirituals, entre construir pous i donar a conèixer l'Evangelí. L'aigua del pou és necessària, però també ho és aquesta aigua, que Jesús revela a la Samaritana, que arriba a la vida eterna.

Diu l'apòstol Pau a Timoteu que «Déu nostre Salvador vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat». Aquesta és la dimensió missionera de l'Església, que a vegades es desenvolupa també en països d'antiga tradició cristiana: Donar a conèixer la veritat de Jesucrist.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
 AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

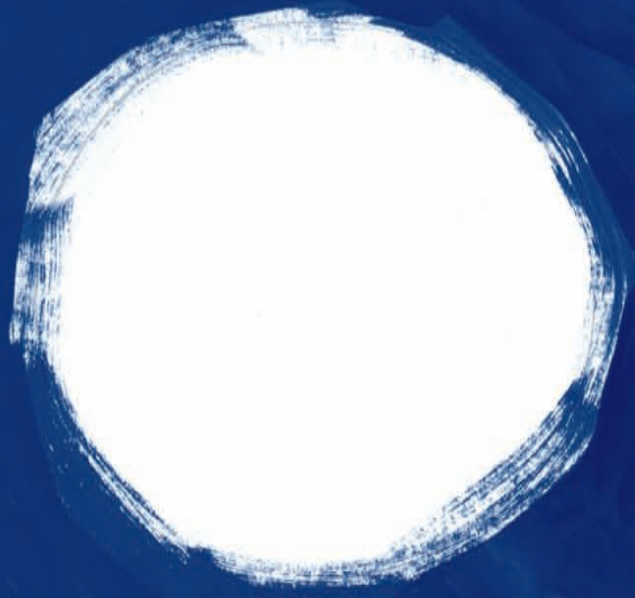
Què s'amaga darrere d'aquesta pàgina...?

Descobreix el cartell que ha fet l'il·lustrador
Jordi Labanda per a la **Nit** de Catalunya
Cristiana i Ràdio Estel 2013

Ajuda'ns a fer-ne difusió

da Nit

15 de Novembre
de 2013

20 H: CONCERT DE L'ESCOLANIA DE MONTSERRAT
21 H: SOPAR SOLIDARI

Al Centre de Convencions Internacional de Barcelona

Parc del Fòrum, Pl. Leonardo da Vinci, 4-5

CONCERT + SOPAR: 45 EUROS
NOMÉS CONCERT: 30 EUROS

"La Caixa" 2100 1334 91 0200076078

En fer l'ingrés cal indicar nom,

cognoms, telèfon

L'entrada serà el comprovant del banc

PER A MÉS INFORMACIÓ:

www.catalunyacristiana.cat

www.radioestel.cat

lanit@catalunyacristiana.cat

lanit@radioestel.cat

tel. 934 092 810 / 934 092 770

I tu? Vindràs?
T'hi esperem!

Calendari de la setmana

Comentari de la Paraula

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA 1)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

OCTUBRE

20. DIUMENGE

Diumenge XXIX de durant l'any,
 Verd. Lectures: Èxode 17,8-13/Salm 120 / 2 Timoteu 3,14-4,2 / Lluc 18,1-8
 SANTORAL: Andreu de Creta, monjo; Artemi, mr.; beat Contardo Ferrini; Irene, vg. i mr.

21. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 4,20-25 / Salm Lluc 1,69-75 / Lluc 12,13-21
 SANTORAL: Caius, mr.; Celina; Hilarió, ab.; Úrsula, vg. i mr.

22. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 5,12.15b.17-19.20b-21 / Salm 39 / Lluc 12,35-38
 SANTORAL: beat Joan Pau II, p.; Marc, b. i mr.; Maria Salomé; Nunila i Al·lòdia, vg. i mr.

23. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 6,12-18 / Salm 123 / Lluc 12,39-48. O bé: **Sant Joan de Capestrano** (ML), Blanc. Urgell: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc.
 SANTORAL: Oda, vg.; Servand i Germà, mr.

24. DIJOUS

Sant Antoni M. Claret (MO), Blanc. Lectures: Romans 6,19-23 / Salm 1 / Lluc 12,49-53
 SANTORAL: Martirià, mr.

25. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 7,18-25a / Salm 118 / Lluc 12,54-59. Tarragona i Vic: **Sant Bernat Calbó** (MO), Blanc; Girona: **Mare de Déu del Collell** (MO), Blanc.
 SANTORAL: Crispí i Crispinià, mr.; Crisant i Daria, mr.

26. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Romans 8,1-11 / Salm 23 / Lluc 13,1-9. Vic: **Lluçà i Marcià** (ML), Vermell.
 SANTORAL: Evarist, p. i mr.; Rústic, b.; Viril, ab.

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Trobarà fe a la terra el Fill de l'home?

La presència o absència d'un article grec pot condicionar la interpretació de tot un passatge. Al terme de la instrucció als deixebles sobre la manifestació del Fill de l'home, Jesús els afegí una paràbola «per mostrar que cal pregar sempre i no defallir» (Lc 18,1-8): «Hi havia cert jutge a la ciutat que ni tenia temor de Déu ni respectava la persona.» El jutge de la paràbola és presentat com un personatge representatiu de bona part d'aquest estament («cert jutge») i el còdex Beza l'ubica «a la ciutat», que no pot ser altra que Jerusalem. «Hi havia una viuda en aquella ciutat que anava a trobar-lo sovint dient: "Vindica'm enfront del meu contendent."» El jutge, per treure's del damunt la viuda que li fa la guitz, es retrata a si mateix: «Encara que no tinc temor de Déu i no respecto la persona... m'hi repensaré i la vindicaré, perquè no continuï venint a magolar-me.» Davant un dret tan sagrat com és l'administració de la justícia, aquest jutge representa totes les gravíssimes mancances que s'han adverat al llarg de la història i que encara les sofrim. Jesús, però, no s'hi rabeja, ans n'extreu una lliçó: «Escolteu què diu el jutge, que és injust (lit. «de la injustícia»). Però Déu, ¿no farà la vindicació dels seus elegits, quan ells estan clamant de nit i de dia, i donarà allargues al seu cas?» La resposta és contundent: «Us dic: farà de seguida la vindicació dels seus.» La reflexió final de Jesús continua tenint validesa, atès que Lluc no pensa mai en una vinguda al final dels temps: «Ara bé, ¿per ventura el Fill de l'home, quan vingui, trobarà fe a la terra?» El text normal, canviant l'ordre dels mots i afegint l'article: «Ara bé, el Fill de l'home, quan vingui, ¿per ventura trobarà aquesta fe a la terra?», ho atenua referint-ho a la fe de la viuda. Jesús, segons el còdex Beza, és més pessimista. Tanmateix, en alguna de les seves reiterades visites, de ben segur que trobarà persones conscients com la viuda que mai no defalleixen.

Lectures bíbliques

Diumenge XXIX de durant l'any

Lectura primera

Ex 17,8-13

Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel

És el Senyor qui et guarda, el Senyor t'empara al teu costat mateix. De dia el sol no et farà mal, ni la lluna de nit. **R.**

Lectura del llibre de l'Èxode:

En aquells dies, els amalequites anaren a Rafidim per atacar el poble d'Israel. Moisès digué a Josuè: «Recluta homes de guerra i demà al matí surt a combatre contra els amalequites. Jo m'estaré dret dalt el turó amb la vara de Déu a la mà.» Josuè complí les ordres de Moisès i començà la batalla contra els amalequites. Moisès, Aaron i Hur pujaren dalt el turó. Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites. A la fi les mans ja li pesaven massa per poder mantenir-les alçades. Llavors li acostaren una pedra, s'hi assegua, i Aaron i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans. Així pogué mantenir les mans immòbils fins a la posta del sol, i Josuè derrotà els amalequites i abaté els seus homes amb l'espasa.

Salm responsorial

120

Alço els ulls a les muntanyes: d'on em vindrà l'ajuda? L'ajuda em vindrà del Senyor, del Senyor que ha fet cel i terra.

R. L'ajuda em vindrà del Senyor, que ha fet el cel i la terra.

Que no deixi relliscar el teu peu, ni s'adormi el qui et guarda. El guardià d'Israel mai no s'adorm, sempre vigila. **R.**

Lectura segona

2Tm 3,14-4,2

Que l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu :

Estimat, persevera en la doctrina que has après i has acceptat amb tota confiança, recordant qui són els qui te l'han ensenyada; des de menut coneixes les sagrades Escripures que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de la fe en Jesucrist. Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i és útil per ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé, perquè l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona.

Davant de Déu i de Jesucrist, que ha de judicar els vius i els morts, i pensant en la seva manifestació i en el seu Regne, t'adverteixo formalment que proclamis la paraula de l'evangeli: insisteix en tot moment, tant si és oportú com si no ho és, mira de convèncer la gent, reprèn, anima'ls, esperant amb tota paciència, com un mestre que sap ensenyar.

Al·leluia

He 4,12

La paraula de Déu és viva i actua, i esclareix les intencions i els pensaments del cor.

Evangelí

Lc 18,1-8

Déu farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia

Glòria Monés

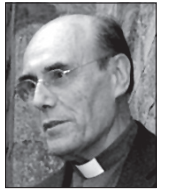
Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús deia als deixebles aquesta paràbola, per ensenyar que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança: «En una ciutat hi havia un jutge que desconeixia tot temor de Déu i tota consideració als homes. A la mateixa ciutat hi havia una viuda que l'anava a trobar sovint i li deia: "Feu-me justícia contra aquest home que pledeja contra mi." El jutge durant molts dies no li'n feia cas, però a la fi pensà: "A mi no em diu res el temor de Déu ni la consideració als homes, però aquesta viuda és tan pesada que li hauré de fer justícia; si no, anirà venint aquí fins que no podré aguantar més".»

I el Senyor digué: «Fixeu-vos què diu aquest jutge sense entranyes. ¿I vosaltres creieu que Déu, ni que esperi pacientment, no farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia? Us asseguro que els farà justícia molt aviat. Però quan el Fill de l'home vindrà, creieu que trobarà fe a la terra?»

Les festes de família

Pere Tena
Bisbe auxiliar emèrit
de Barcelona
peretenagarriga@gmail.com

Després de la festa de Tarragona

La beatificació dels «màrtirs de l'any de la fe» el diumenge passat, dia 13, a Tarragona, ha estat la gran festa de la unitat i la diversitat. Unitat en la fe i en el martiri, en primer lloc, unitat de lloança i acció de gràcies per part de la gran assemblea reunida. I tot plegat sense negar la diversitat: diversitat de procedència i de situació eclesial dels màrtirs, diversitat d'Esglésies que han promogut les causes de beatificació, diversitat de famílies religioses que s'alegren en veure enaltits els seus germans. L'Església de Tarragona es gloria de ser la que aporta un nombre més gran de màrtirs al patrimoni espiritual de l'Església, i és ella mateixa enriquida amb aquest patrimoni excels. Podríem dir que la festa de Tarragona ha estat la celebració en la unitat, i que des d'ara comença la celebració en la diversitat. En efecte, tot just la setmana que va començar diumenge, algunes Esglésies i famílies religioses han celebrat ja actes solemnes d'acció de gràcies i de lloança a Déu que ha fet forts els «seus» màrtirs. Aquestes celebracions continuaran encara, i s'estendran pels diversos grups, o persones, en tots els llocs de procedència, en la seva Església i en la seva família religiosa, en el seu poble o ciutat natal, on, a més, es deixarà constància de la beatificació acompanyada, en el llibre dels baptismes, al costat de l'acta del bateig. Cosa, certament, ben

significativa: el martiri és la glòria més gran del qui, pel baptisme, ha estat incorporat al misteri pasqual de Crist.

Des d'ara, igualment, els noms dels màrtirs beatificats a Tarragona constaran en el Martirologi Romà, en el dia precís en què sofriren la mort per causa de Crist. És el seu *dies natalis*, dia del naixement per a la glòria. Així es fa amb tots aquells que, per la beatificació, i sobretot per la canonització, són venerats en l'Església, precisament perquè els seus noms continuïn essent, a través del temps, la memòria del seu testimoni i de les seves virtuts. Pel que fa a la celebració de la seva festa, caldrà veure en cada cas com es determina.

Tan a prop

Esdeveniments com la beatificació de Tarragona tenen, com a valor afegit però intens, la gràcia de fer-nos adonar que som de la família dels sants, i que aquestes festes són realment festes de família. Ho són, per algunes persones contemporànies dels màrtirs, en un sentit natural; però ho són, en el sentit eclesial, de tots nosaltres. Els sants, tant els màrtirs com els que no ho són, han estat cristians que han viscut de manera absolutament plena la seva dedicació a Déu en la pròpia vida. El principi de la santedat cristiana no

és quelcom afegit a la vocació cristiana, sinó el seu desplegament.

Tot just aquestes darreres setmanes, tal com ja s'ha comentat a *Catalunya Cristiana*, el papa Francesc ha anunciat que els papes Joan XXIII i Joan Pau II seran canonitzats el dia 27 d'abril de l'any vinent, el segon diumenge de Pasqua, i a Catalunya el dia de la solemnitat de la Mare de Déu, en el santuari de Montserrat. Tots dos, i per a la majoria dels cristians actuals Joan Pau II sobretot, els sentim ben a prop: els hem vist, els hem escoltat, potser hi hem parlat. Les seves fotografies han estat a casa nostra, i potser continuen essent-hi, com testimoni d'un encontre. Pels cristians d'edat més avançada, la figura de Joan XXIII continua essent un punt de referència excel·lent que ens parla de bondat, de senzillesa, de coratge i fermesa quan era el moment. Ens parla de la pau de Crist, la que el món no pot donar. És indubtable que la solemnitat de Tots Sants, que celebrarem aviat, tindrà enguany una resplendor particular. Una vegada més sentirem aquell diàleg sobre la procedència de l'estol dels elegits: «Qui són, i d'on vénen?» En el fons del nostre cor posarem la resposta: «Véuen d'una gran tribulació, de casa nostra, són de la nostra família, i amb la Sang de l'Anyell, que és Crist, han estat revestits per sempre del vestit blanc que els identifica com a sacerdots dedicats a Déu» (Vegeu 1a lectura de 1 de novembre).

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Santa Laura Montoya

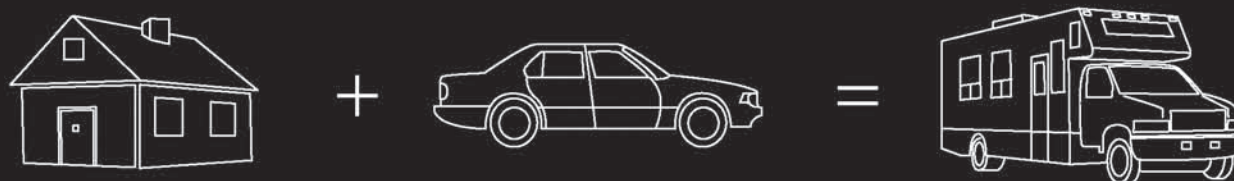

- ✓ Nascuda el 1874 a Jericó, Colòmbia
- ✓ Fundadora de les Missioneres de la Immaculada i de Santa Caterina de Siena
- ✓ Va treballar per tornar la dignitat als pobles indígenes
- ✓ Va morir a Medellín el 1949
- ✓ Canonitzada el mes de maig passat pel papa Francesc

Aquesta santa colombiana va saber des de petita què era tant el patiment com l'amor a Crist. Quan tenia tres anys el seu pare va ser assassinat, i la seva mare la va educar en el perdó: cada dia li feia dir un Parnostre per l'assassí. A partir d'aquesta perfecta educació cristiana familiar, la jove Laura Montoya va sentir la crida a la vida religiosa i, al mateix temps, a donar-se pels altres.

Va exercir de mestra i després de pensar d'entrar en una comunitat contemplativa l'any 1914 va fundar les Missioneres de Maria Immaculada i Santa Caterina de Siena. La nova congregació es va dedicar a evangelitzar i fer costat en tot a les poblacions indígenes de Colòmbia, llavors víctimes de la marginació i els prejudicis racials. Santa Laura Montoya i les seves companyes van treballar per tornar-los la dignitat robada. Així mateix es van dedicar en cos i ànima als pobres i necessitats. Quan la fundadora va morir la congregació ja comptava amb 500 germanes i atenia les poblacions indígenes d'arreu de Colòmbia i de països veïns com Veneçuela i l'Equador.

¿y ahora?

DISEÑO + SOSTENIBILIDAD = W + W

W+W es el resultado de la ambición de Roca a la hora de incorporar soluciones nuevas, únicas e innovadoras en los espacios de baño. Una solución que combina diseño y sostenibilidad al unir el inodoro y el lavabo en una sola pieza. Su sorprendente diseño lo hace ideal para espacios reducidos, pero su gran aportación es la tecnología que permite reutilizar el agua usada en el lavabo para llenar la cisterna del inodoro. Un producto único que Roca ha hecho realidad.

Roca THE LEADING GLOBAL
BATHROOM BRAND
www.roca.com

Barcelona

La bellesa salvarà el món

El professor Ignasi Roviró fa la lliçó inaugural del nou curs de les Facultats Eclesiàstiques

Carme Munté

Barcelona

En la novel·la *L'idiota*, l'escriptor rus Dostoievski fa cèlebre una sentència que ha estat àmpliament repetida: «La bellesa salvarà el món.» Però a què es referia Dostoievski? En la cruel història de la humanitat s'ha donat algun cas en què la bellesa hagi salvat algú?

Aquesta reflexió va ser el punt de partida de la lliçó pronunciada pel professor d'estètica Ignasi Roviró, vicedegà de la Facultat de Filosofia de Catalunya de la Universitat Ramon Llull. Va ser el dimecres 9 d'octubre amb motiu de la inauguració del curs 2013-2014 de la Facultat de Teologia de Catalunya, l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, l'Institut de Teologia Fonamental i la Facultat de Filosofia de Catalunya.

Quina és, doncs, aquesta bellesa cridada a salvar el món? No és pas la bellesa dels objectes dissenyats per vendre's més, tampoc la bellesa de l'art concebut per saciar els gustos estètics de l'actual mercat hiperconsumista. En l'actual context fins i tot el cos, en nom d'aquest imperatiu, ha de ser cada vegada més bell. «Del temple de l'esperit, el cos ha passat a ser gairebé una cosa», va dir Roviró. «Apostem més per la bellesa corporal que per tenir cura de l'ànima», va afegir.

La bellesa que salvarà el món no és, doncs, la bellesa superficial, perible, caduca dels objectes, sinó que és la bellesa «que ens fa viatjar del visible a l'Invisible», que ens fa intuir alguna cosa més gran, més transcendent, que ens depassa, que gairebé ens permet tocar la bondat, la llibertat, la dignitat.

En paraules del professor Roviró: «Si la bellesa està cridada a salvar el món és perquè el desenganxa de si mateix, perquè fa transcendir les accions i les coses de la seva quotidianitat. La capacitat salvífica de la bellesa li ve de fer present l'invisible, de (re)presentar-nos un més enllà, de portar-nos, sota vestimenta sensible, la realitat intel·ligible.» Per tot això, Ignasi Roviró

Agustí Codinach

«Si la bellesa està cridada a salvar el món és perquè el desenganxa de si mateix, perquè fa transcendir les accions i les coses»

va instar a recuperar aquesta bellesa transformadora i salvífica.

La dissertació havia començat amb un fragment de *L'idiota* de Dostoievski, i va acabar de la mateixa manera.

L'acció passa a l'inici, quan el príncep Miskin, retornant de Suïssa, es presenta a casa del general Epanxin. La dona i les tres filles, en veure que era un home observador i amb certes qualitats, li demanen que llegeixi la cara de cadascuna. Miskin ho fa, però d'una d'elles no diu res. Quan la mare li pregunta per què, el príncep li reconeix que és «extraordinàriament formosa», però que «és difícil de jutjar la bellesa». «No hi estic encara preparat», diu, «la Bellesa és un enigma».

Recerca teològica al servei del papa Francesc

La inauguració del nou curs de la Facultat de Teologia i de la Facultat de Filosofia és sempre ocasió de posar en relleu la funció i necessitat d'aquestes institucions que bateguen amb l'Església i el món. Des de la recerca teològica, des de la reflexió filosòfica, posen les bases a l'acció de l'Església catalana en el seu dia a dia i al servei de l'Església universal. L'acte també permet fer balanç del curs anterior i presentar les novetats de l'actual.

Així, Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull, va anunciar que ha estat aprovat com a títol propi de la URL el diploma d'Especialització Universitària en Gestió del Patrimoni Cultural Eclesiàstic. També ha estat aprovat un nou programa de doctorat oficial, d'acord amb la nova legislació, i que s'organitza conjuntament amb la Facultat de Ciències Socials i Humanes de la Universitat Pontifícia de Comillas.

Armand Puig, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, també

va anunciar algunes novetats per al nou curs, com la implicació en el VII centenari de la mort de Ramon Llull o la posada en marxa d'un curs en línia especialitzat en el diàleg entre Fe i Ciència, i que ja té 170 alumnes inscrits. Una altra novetat és un seminari per aprofundir en la història, la patristica, la litúrgia i l'arquitectura de l'antiga província romana de la Tarraconense.

Després de manifestar la seva proximitat al papa Francesc, «el Papa de la misericòrdia», Armand Puig va reconèixer que «és un goig i un deure, com a fills de l'Església, poder contribuir a aquest pontificat des de la recerca teològica».

En l'acte es va retre homenatge a Vicenç Bosch, que s'ha jubilat com a secretari i gerent de la Facultat de Teologia. El substitueix Concepció Huerta.

Esperança i primavera de l'Església

El cardenal Lluís Martínez Sistach és el gran canceller de les Facultats Eclesiàstiques de Catalunya i, com a tal, és el responsable d'inaugurar el nou curs. En les seves paraules conclusives, el cardenal va referir-se al papa Francesc com a «motiu d'esperança i primavera de l'Església». En el conclave que el va escollir va quedar clar, segons el cardenal, que «el Papa no el fan els mitjans de comunicació sinó la pregària del poble de Déu».

L'arquebisbe de Barcelona va anunciar que el proper 30 d'octubre a les 12, a la mateixa Aula Magna, es dedicarà una sessió commemorativa a la figura del cardenal Narcís Jubany, amb motiu del centenari del naixement.

Crítiques a 13TV

Redacció / Barcelona

Els laics de l'Església catalana encapçalen la crítica al tarannà de certs programes de 13TV, la principal accionista de la qual és la Conferència Episcopal Espanyola. *13TV o la destrucció del diàleg* és un text signat per Josep Maria Carbonell, president de la Fundació Joan Maragall; Josep Maria Cullerell, degà del Col·legi d'Auditors del Vaticà; Eugeni Gay, exvicepresident emèrit del Tribunal Constitucional; David Jou, catedràtic de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona; Jordi López Camps, exdirector general d'Afers Religiosos

de la Generalitat; Josep Miró i Ardèvol, membre del Pontifici Consell dels Laics, i Francesc Torralba, consultor del Pontifici Consell de la Cultura.

«La recerca de l'audiència valent-se de la confrontació, l'insult, la violència verbal, la paraula feridora i grollera no es pot justificar en cap cas, i encara menys si es tracta d'una cadena que sosté en gran part la Conferència Episcopal Espanyola i que hauria de ser, per això mateix, exemple de pacificació, de diàleg i de recerca de la convivència harmònica entre tots els ciutadans», afirma la nota enviada a la Comissió Permanent de la CEE, i que ha fet pública CatalunyaReligió.

Tarragona

Les confraries penitencials se citen a Tarragona

És la primera vegada que una ciutat catalana acull l'esdeveniment

Joan Boronat
Tarragona

La ciutat de Tarragona ha estat la seu de la 26a Trobada Nacional de Confraries Penitencials de l'Estat espanyol. Aquesta és la primera vegada que una ciutat catalana ha acollit aquest esdeveniment, en què van participar un total de 119 confraries que han reunit unes 400 persones.

El Centre Tarraconense el Seminari ha estat l'espai on s'han desenvolupat, del 4 al 6 d'octubre, la majoria dels actes programats i les ponències. La inauguració va ser presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, acompanyat per l'alcalde de la ciutat, Josep Fèlix Ballesteros, i el delegat del Govern de la Generalitat a Tarragona, Joaquim Nin, entre altres autoritats. L'encarregat de donar la benvinguda als participants va ser el president de l'Agrupament d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona, Joan Joaquim Julià.

Es van incloure tres ponències, a càrrec de Mn. Armand Puig, degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya; Francesc Torralba, professor de la Universitat Ramon Llull de Barcelona, i Josep Maria Parellada, monjo de Montserrat, amb les conseqüents taules de treball.

També es van incloure tres aules en què es van tractar temes com la parti-

La trobada ha reunit unes 400 persones vinculades a confraries.

cipació dels joves a la Setmana Santa i el seu paper a les confraries, així com la integració de les persones novingudes i el voluntariat, moderades per Manuel Zamora, Mn. Magí Mejías i Francesc Roig. Paral·lelament es va organitzar diferents visites culturals a la Tarraco romana, a les esglésies i a la catedral, temple on va haver-hi exposats un total d'onze passos pertanyents a la

Setmana Santa de Tarragona. També es van visitar altres indrets d'interès que atresora la ciutat.

La missa solemne amb motiu d'aquesta trobada va ser celebrada per l'arquebisbe, Mons. Jaume Pujol, el diumenge dia 6 a la catedral. El prelat va destacar el valor d'aquestes manifestacions de religiositat popular, «el sentit de les qual es basa en la fe», per afegir que

el pas dels misteris de Setmana Santa, de valor artístic rellevant, «expliciten l'infinit amor de Déu envers nosaltres i ens submergeixen en el misteri de la Redempció».

La ciutat de Toledo va sortir elegida com a seu per a la celebració de l'assemblea de l'any que ve, coincidint amb el quart centenari de la mort de El Greco.

La Santíssima Trinitat baixa fins a l'Espluga de Francolí

J.B. / L'Espluga de Francolí

Amb motiu de l'Any de la Fe, excepcionalment la imatge de la Santíssima Trinitat va baixar de l'ermita a la vila de l'Espluga de Francolí. Tradicionalment la baixada commemora l'entronització de la nova imatge, obra de Frederic Marès, després de la guerra civil. Aquest fet va tenir lloc l'any 1941, i es va determinar celebrar-lo cada 50 anys, per tant, la baixada es va dur a terme per darrera vegada l'any 1991.

Així doncs, tot i que la propera baixada no estava prevista fins a l'any 2041, la crida que l'arquebisbat ha fet a les parròquies per tal que duguin a terme actes que motivin la població per fer més lluïda i espiritualment viscuda la celebració d'aquest Any de la Fe, ha estat el motiu de l'esdeveniment.

L'objectiu de la celebració ha estat conèixer el misteri central de la fe i la vida cristiana: la Santíssima Trinitat, com un estil de vida que permeti a la comunitat involucrar-se i comprometre's a tenir relacions humanes més bones. Sota el lema «L'Any de la Fe: una festa de tots i per a tots», l'Espluga ha celebrat com a acte principal la rebuda de la imatge trinitària, la processó de l'endemà dissabte per tot el poble, que es va poder dur a terme malgrat la jornada plujosa, i la tornada el diumenge, a més d'una vetlla de pregària, diverses celebracions eucarístiques, concerts i actes culturals.

Barcelona

Comiat de Mn. Josep Anton Arenas al Seminari

Redacció / Barcelona

El dimecres dia 25 de setembre, coincidint amb l'aniversari de la seva primera missa solemne, es va celebrar al Seminari Conciliar de Barcelona el comiat de Mn. Josep Anton Arenas com a director espiritual, ara que ha estat acceptada la seva renúncia per motius d'edat.

Es va començar l'acte amb una eucaristia en la qual es va pregar per les vocacions sacerdotals. Tot seguit hi va haver un sopar de germanor que va acabar amb uns parlaments. En ells, Mn. Josep M. Turull, el rector del seminari, va agrair els més de cinquanta anys de servei presbiteral que Mn. Arenas ha ofert a l'Església de Barcelona. Un servei que durant un període llarg de temps ha estat directament dedicat al Seminari, en concret els últims vuit anys com a director espiritual (abans com a formador i rector del Seminari menor). Va recordar també la seva tasca pastoral, sobretot a la parròquia de Sant Gregori Taumaturg; el seu servei diocesà com a delegat de la vida consagrada; la tasca com a canonge de la catedral amb l'encàrrec de prefecte de litúrgia

Mn. Turull va agrair els més de 50 anys de servei presbiteral de Mn. Arenas.

exercit durant força anys; i tantes altres missions exercides sempre amb diligència. Mn. Arenas va acabar la celebració amb unes paraules d'agraïment per tot l'acolliment que ha rebut sempre i, en especial, en aquest últim servei.

Se li van oferir dos presents com a agraïment: un cristall amb la façana del Seminari gravada al seu interior i un quadre amb un recull fotogràfic del que han estat aquests anys de director espiritual.

Girona

Jaume Camprodon celebra 40 anys de bisbe

Ocupà la seu de sant Narcís del 1973 al 2001 i actualment viu a la residència de les Germanetes dels Pobres

Víctor Gay
Girona

El 21 d'octubre de 1973, el fins aleshores rector de la parròquia de Crist Rei de Manresa, Jaume Camprodon i Rovira (Torelló, 1926), era consagrat bisbe de Girona. La seu de sant Narcís feia gairebé dos anys que restava vacant en ser nomenat el seu titular, Narcís Jubany, arquebisbe de Barcelona i administrador de la diòcesi gironina.

S'iniciava una de les missions episcopals més dilatades a la diòcesi, seria de 28 anys. Un temps que, a nivell civil, suposava la fi del règim del general Franco, la restauració monàrquica, la transició política i la recuperació de la Generalitat, entre altres aspectes.

Pel que fa a la situació de l'Església que és a Girona, l'aplicació del Concili Vaticà II i els seus efectes en la vida eclesial, sens dubte, configurarien aquest llarg pontificat.

Memòria i testimoni

El bisbe Jaume, persona de tarannà dialogant, d'una discreció exemplar, seria molt ben acollit com ell mateix reconeix en una recent entrevista a la televisió diocesana, ben aviat evidencià el sentit del seu servei: deixà l'imponent palau episcopal per residir en un discret pis de la Gran Via gironina, i com també assenyala en aquest diàleg memorialístic, en ser convidat a beneir el conjunt de la Fontana d'Or (actual seu del CaixaForum), es limità «a unes breus paraules donant gràcies a Déu per l'obra que s'havia portat a terme, felicitant la institució que les havia fet possibles i invitant els presents a donar-ne també gràcies a Déu amb l'oració del pànostre, cadascú en la seva llengua, i agraint igualment el silenci respectuós als qui no compartien la nostra fe»; tot això el 1973.

Precisament el tombant del règim

anterior serien «uns anys en els quals calia trepitjar amb precaució». Però el bisbe Jaume considerà «que no es podia guardar silenci» especialment de l'execució d'unes penes de mort i no dubtà a redactar una homilia per tal que fos llegida a les parròquies que ho volguessin. Des de la Nunciatura se li recomanà que la retirés, però de fet ja estava enviada. Afirmar en l'entrevista que malgrat la situació «la vida diocesana continuà desenvolupant-se amb normalitat».

La crisi postconciliar

En aquests records i reflexions del bisbe Jaume la situació postconciliar a la diòcesi l'explica amb la senzillesa i sinceritat que el caracteritza. Afirmar que «a Girona la renovació conciliar s'havia pres amb molta decisió i il·lusió... Tanmateix, l'eufòria durà poc temps. Ben aviat començà la crisi postconciliar que afectà tots els bisbats. I quan vaig arribar la diòcesi estava marcada», per afegir que alguns sectors «aspiraven a anar més enllà del compte i altres enyoraven temps passats». De tota manera recorda amb agraïment les ordenacions de 43 preveres o la creació del Centre Català de Solidaritat.

Efectivament, en el decurs de la seva acció pastoral iniciatives importants s'han mantingut fins a l'actualitat: la Pasqua Jove, el Fons Comú diocesà, la creació de l'Institut de Teologia, embrió de l'actual Institut Superior de Ciències Religioses, acord per crear el Museu d'Art a l'antic palau Episcopal, el Centre Cristià dels Universitaris, les dues Jornades diocesanes de Pastoral, inici dels treballs de restauració de la catedral (façana), creació de la revista diocesana *El Senyal*, etc.

La discreció d'una vida de bisbe emèrit

El 30 d'octubre del 2001, després de 28 anys al capdavant de la diòcesi, la Santa Seu acceptà la renúncia del bisbe Jaume i nomenà un nou bisbe, seria Mons. Carles Soler i Perdigó.

Mons. Jaume Camprodon, el 16 de desembre del 2001, esdevenia bisbe emèrit. Inicialment es traslladà a viure a Torelló, on havia nascut. L'acompanyava la seva germana i el seu fidel secretari, Mn. Josep Padrós. Poc temps després la mort inesperada de la seva germana aconsellà una nova situació, i el bisbe Jaume no ho dubtà: la residència de les Germanetes dels Pobres

«Quan arribi l'hora, no penso trucar a la porta al·legant que he estat bisbe; espero entrar per la meua condició de fill. Els fills tenen sempre la porta oberta»

de Girona, que habitualment anomena «casa nostra».

En aquella casa és un resident més. Col·labora amb les celebracions i actes fins on pot. En acomiadar-se dels seus diocesans, en la seva carta al *Full Parroquial*, on escrivia puntualment setmana rere setmana (el 1983, en fer deu anys, es va fer un recull dels seus escrits en un llibre titulat *El poble del Pànostre*), deia el següent al final de la seva carta: «Ara començo l'últim tram de camí. Ignoro quan s'acabarà però sé que s'acabarà. Quan arribi l'hora, no penso trucar a la porta al·legant que he estat bisbe; si ens hi trobem amb algú d'aquí, que no ho retregui creient fer-me un bé. Espero entrar per la meua condició de fill. Els fills tenen sempre la porta oberta.»

*CatalunyaCristiana

Subscriuiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e: _____

Edició paper 125€ Edició digital 90€

Edició en català Edició en castellà

Forma de pagament

Únic pagament per any Dos pagaments semestral

Xec nominatiu que adjunto Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular _____

Entitat _____ Oficina _____ DC _____ Compte _____ Data (dd/mm/aa) _____

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

«Acabar la missa dominical amb goigs és un comiat alegre»

Nora Vela, membre de la Junta directiva de l'associació Amics dels Goigs

Miquel Àngel Codina

Doctora en Filosofia i Lletres, Nora Vela és professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona. Forma part de la Junta directiva de l'associació Amics dels Goigs. Al nostre setmanari publica des de fa uns quants anys la secció «El món dels goigs» amb el propòsit de donar a conèixer als lectors aquestes composicions poètiques, de caire popular, que es canten a la Mare de Déu, a Crist o als sants.

Quins són els objectius principals de l'associació Amics dels Goigs?

Com diuen els seus estatuts, fomentar la difusió, el cant i la dignificació dels goigs, tenint sempre present el seu caràcter religiós i tradicional. Per aconseguir-ho volem promoure'n l'edició, estimular-ne l'estudi i difondre'n la realitat a través d'actes culturals. També pensem que la cooperació amb tots els sectors implicats és també una fita dels nostres objectius i forma part dels nostres desigs.

Quina és la seva tasca dins de l'entitat?

Com a associada, tinc una militància curta, però, com a entusiasta dels goigs, l'afició em ve de lluny. De petita, els cantava a la parròquia del Remei de Caldes d'Estrac. Quan els vaig estudiar a Filologia Romànica, se'm va obrir tot el món d'interessos que els envolta: literaris, corals, religiosos, patrimonials, tipogràfics, històrics, antropològics... De moment, a l'entitat porto la vocalia de publicacions juntament amb tots els meus companys de la Junta. Publiquem una vintena de goigs cada any i més de la meitat provenen de demandes de parròquies, oratoris, col·lectius patrimonials, associacions professionals, iniciatives particulars... També editem un butlletí trimestral. I a *Catalunya Cristiana* publiquem una secció que es titula «El món dels goigs».

Com definiria els goigs?

Són, per damunt de tot, composicions poètiques semipopulars, en el sentit que s'han difós tant per la via oral com per la via impresa, destinades a ser cantades col·lectivament en lloaça de les mil i una devocions escampades per tot l'àmbit dels Països Catalans. Tenen una versificació i una mètrica molt concreta que la saviesa popular ha perpetuat en estrofes molt senzilles i motivadores, però que també poetes reconeguts han volgut cultivar: Pere Serafí, Verdager, Maragall, Carner... Uns gravats valuosos i melodies idònies acompanyen tradicionalment les impressions d'aquests preciosos fulls.

Cal reivindicar aquesta manifestació viva de la religiositat popular catalana?

Jo diria que s'hauria de reinventar el seu càntic, el seu ús. No s'ha deixat mai de cantar en actes religiosos perquè el cant agermana el grup que l'entona i estimula la pregària col·lectiva. Fins i tot, antigament, el cant religiós també es ballava. Per exemple, encara queden

fulls de goigs amb *divinos* o cobles de la Passió que a Sant Vicenç de Torelló cada any es dansen i l'espectacle resulta impressionant. Durant molt de temps la missa del diumenge s'acabava tot cantant dues o tres estrofes dels goigs del lloc (mai sencers, que són molt llargs). Per què no seguir, o retornar, aquest costum? Les tornades es repeteixen amb facilitat i no costa gens aprendre-les. I sortir de l'església cantant... és un goig i una festa!

Els goigs poden ser considerats una forma de pregària?

No va ser sant Agustí qui va dir allò de *bis orat qui cantat* («qui canta prega dues vegades»)? Tots els goigs incorporen l'esquema d'una pregària: una invocació, una glossa de la devoció i una súplica d'ajut o d'intercessió davant de Déu. I quan això es fa cantant s'allarguen les síl·labes que saluden, que enalteixen, que pregunten... I ja se sap que el ritme de la música traspasa tots els espais i predisposa els invocats a atendre els precés.

Tot i que els seus orígens es remunten a l'edat mitjana, creu que continuen tenint vigència avui dia?

I tant! Oi que s'entonen encara els himnes, els rèquiems, les nadeses o les caramelles segons el cas o l'època litúrgica? Doncs acabar la missa dominical amb goigs és un comiat alegre i tradicional. Ja sé que potser resulta més «modern» un gospel, però aquest ritme sí que necessita assaigs. En canvi, la tonada dels goigs és tan nostra que s'aprèn de seguida, i pot portar o no acompanyament instrumental. Torno a insistir que no cal cantar

totes les estrofes: usualment s'entonen les seleccionades, dues o tres, i la tornada final, és clar. Acabar cantant, quin plaer! Jo encara recordo allò de «Mare del Remei sagrada / valgu'ns vostra protecció»... i cap a casa!

Amics dels Goigs té una pàgina web (www.amicosdelsgoigs.blogspot.com.es). Què hi poden trobar els internautes?

La pàgina és una autèntica enciclopèdia dels goigs. La part central està dedicada a les notícies informatives del moment, tant si es refereixen a les nostres activitats, com a actes religiosos o aplecs populars on els goigs tenen presència activa. Es renova contínuament. La columna de la dreta recull des de les dades que permeten localitzar-nos per obtenir detalls o gestionar les subscripcions fins a tot un seguit d'informacions culturals, com textos en línia erudits, enllaços magnífics, connexions amb altres institucions gogistes o un índex de recuperació de la informació continguda. A la part superior dos vincles obren immediatament els goigs publicats per nosaltres des de l'edició d'aquest blog o els nostres butlletins a text complet. Tenim cura de l'estètica, ja que és la carta de presentació dels nostres goigs. Per ser soci d'Amics dels Goigs, cal emplenar una butlleta, que es pot trobar a la pàgina web, o trucar-nos per telèfon al 933 212 164 (dimecres a la tarda).

Com animaria la gent a apuntar-s'hi?

Hi pot haver diversos sectors socials interessats. Per damunt de tot col·leccionistes, tant els veterans com els més recents. Els primers per la seva set insaciada d'aconseguir aquell full que encara no han trobat, i els nous per anar aprenent l'art amb tota comoditat. Crec que els responsables d'arxius

eclesiàstics, rectories, oratoris, monestirs... hi podrien trobar els goigs patrimonials del seu àmbit, ja sigui per cantar devocions actuals o conèixer històries antigues vinculades a elles, i també per encarregar-nos-en de nous. Els docents també trobaran —descobriran!— temàtiques per desenvolupar treballs de recerques sobre temes literaris, antropològics, religiosos, artístics, musicals... I els molts amics, que sabem que existeixen, dels goigs trobaran entre nosaltres la forma d'enriquir el seu horitzó cultural.

Quins són els avantatges de ser soci d'Amics dels Goigs?

Rebre les publicacions sense haver-les de demanar ni cercar, tenir accés a un arxiu extraordinari de goigs originals, antics i moderns, conèixer notícies sobre intercanvi de goigs, de trobades... tot enmig d'un ambient de cordialitat que els nostres goigs estimulen a través dels valors que transmeten les seves planes atractives i suggeridores.

«La pàgina web d'Amics dels Goigs és una autèntica enciclopèdia dels goigs»

GOIGS A LLAOR DE L'ARCÀNGEL SANT GABRIEL
patró dels AMICS DELS GOIGS, entitat fundada l'any 1922
La seva festa és el dia 29 de setembre

— Puisse que Dieu se emboïlle
quan per unomi es nomena
Gabriel, el Fort, el Goig,
tra que entre al Cel en dia,
vostres Goigs pagarem cantos.

— Als veure de la casta
del poblat de Nazaret,
encolia una doncella,
fins cast d'aquest indret,
l'acort dels «Ave Maria»
l'Arcàngel entona.

— Fingeu totes bendides,
el Dieu Pare Omnipotent,
Per ser Mare us ha escollida
del seu Fill eternament—
Com l'ocell que en pic emigra
en l'horra, els sills banca.

— En sa pensa immaculada
no es complexa atal missió,
i seguit Verge en existència,
de joia, Mare s'entona—
Com possible el fet seria
si el meu cor no puja, donar?

— No temeu, causa doncella,
ja que vostra concepció
serà del Cel meravella,
no per obra de banal—
— Soc de Déu l'esclava pia
son voler dic acceptar—.

— Els que glòries entonen
a la Verge, a Déu i als sants,
ser deuen de vos blasmen,
i recorden amb llurs cantos
els primers Goigs que Maria
vostre amor va dedicar.

— Zelador de vostra glòria
de les Lletres i les Arts,
homenos vostra memòria
en ferent estal plegat,
Sou goig que troballa
com coral en alta mar.

— Puisse que Dieu se emboïlle
quan per unomi es nomena
Gabriel, monstro la via,
que, als dies d'ara Goig en dia,
vostre permit al Cel entona.

V. Preguem per nosaltres, Arcàngel Sant Gabriel

ORACIÓ
Oh Déu, que entre tots els àngels, heu elegit l'Arcàngel Sant Gabriel per anunciar el misteri de la vostra encarnació, comedi-nos benignament
que el qui celebrem la seva festa a la terra, semem la seva protecció al Cel. Vos que viviu i regneu pels segles dels segles. R. Amen.

Lluny Josep Maura i Andreu Maura. Ms. Francesc Balcells

— Puisse i deureu
— Terceta

— Puisse que Dieu se em-boïlle, quan per unomi es nomena Gabriel, el Fort, el Goig, tra que entre al Cel en dia, vos-tres Goigs pagarem cantos.

— Als veure de la casta del poblat de Nazaret, encolia una doncella, fins cast d'aquest indret, l'acort dels «Ave Maria» l'Arcàngel entona.

— Fingeu totes bendides, el Dieu Pare Omnipotent, Per ser Mare us ha escollida del seu Fill eternament— Com l'ocell que en pic emigra en l'horra, els sills banca.

— En sa pensa immaculada no es complexa atal missió, i seguit Verge en existència, de joia, Mare s'entona— Com possible el fet seria si el meu cor no puja, donar?

— No temeu, causa doncella, ja que vostra concepció serà del Cel meravella, no per obra de banal— Soc de Déu l'esclava pia son voler dic acceptar—.

— Els que glòries entonen a la Verge, a Déu i als sants, ser deuen de vos blasmen, i recorden amb llurs cantos els primers Goigs que Maria vostre amor va dedicar.

— Zelador de vostra glòria de les Lletres i les Arts, homenos vostra memòria en ferent estal plegat, Sou goig que troballa com coral en alta mar.

— Puisse que Dieu se emboïlle quan per unomi es nomena Gabriel, monstro la via, que, als dies d'ara Goig en dia, vostre permit al Cel entona.

V. Preguem per nosaltres, Arcàngel Sant Gabriel

ORACIÓ

Oh Déu, que entre tots els àngels, heu elegit l'Arcàngel Sant Gabriel per anunciar el misteri de la vostra encarnació, comedi-nos benignament que el qui celebrem la seva festa a la terra, semem la seva protecció al Cel. Vos que viviu i regneu pels segles dels segles. R. Amen.

Lluny Josep Maura i Andreu Maura. Ms. Francesc Balcells

— Puisse i deureu

— Terceta

— Puisse que Dieu se em-boïlle, quan per unomi es nomena Gabriel, el Fort, el Goig, tra que entre al Cel en dia, vos-tres Goigs pagarem cantos.

— Als veure de la casta del poblat de Nazaret, encolia una doncella, fins cast d'aquest indret, l'acort dels «Ave Maria» l'Arcàngel entona.

— Fingeu totes bendides, el Dieu Pare Omnipotent, Per ser Mare us ha escollida del seu Fill eternament— Com l'ocell que en pic emigra en l'horra, els sills banca.

— En sa pensa immaculada no es complexa atal missió, i seguit Verge en existència, de joia, Mare s'entona— Com possible el fet seria si el meu cor no puja, donar?

— No temeu, causa doncella, ja que vostra concepció serà del Cel meravella, no per obra de banal— Soc de Déu l'esclava pia son voler dic acceptar—.

— Els que glòries entonen a la Verge, a Déu i als sants, ser deuen de vos blasmen, i recorden amb llurs cantos els primers Goigs que Maria vostre amor va dedicar.

— Zelador de vostra glòria de les Lletres i les Arts, homenos vostra memòria en ferent estal plegat, Sou goig que troballa com coral en alta mar.

— Puisse que Dieu se emboïlle quan per unomi es nomena Gabriel, monstro la via, que, als dies d'ara Goig en dia, vostre permit al Cel entona.

«Goigs a llaor de l'arcàngel sant Gabriel», patró dels Amics dels Goigs.

La Fundació Joan Maragall celebra 25 anys enmig d'una nova primavera eclesial

La periodista Mònica Terribas pronuncia la lliçó inaugural del nou curs acadèmic

Miquel Àngel Codina
Barcelona

La sala d'actes del Seminari Conciliar de Barcelona es va quedar petita el dilluns 7 d'octubre per acollir totes les persones que hi havien anat per escoltar la lliçó inaugural del nou curs acadèmic de la Fundació Joan Maragall. En aquesta ocasió va ser la prestigiosa i mediàtica periodista Mònica Terribas l'encarregada d'impartir la conferència que donava el tret de sortida a les nombroses activitats que du a terme la Fundació Joan Maragall. Sota el títol *Mitjans de comunicació i religió: una relació acomplexada*, Terribas va reconèixer que els valors del cristianisme són cabdals per fer front a la crisi i que la ciutadania s'ha acostat a la religió a través de la proximitat del lideratge del papa Francesc.

L'acte d'inauguració del curs 2013-2014 de la Fundació Joan Maragall, que va estar presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, va estar marcat pel 25è aniversari de la creació de l'entitat. «Continuarem treballant per tal d'abraçar

els diferents àmbits de la cultura i de convertir-nos en un punt de llum i de trobada a la ciutat», va assegurar el Dr. Josep M. Carbonell, president de la Fundació Joan Maragall. També va valorar molt positivament el moment eclesial actual, gràcies «als gestos, les decisions i les intervencions del papa Francesc», que «ens ha donat una segona primavera eclesial».

La Fundació Joan Maragall celebra aquests 25 anys de diàleg entre fe i cultura com a «espai d'encontre del catolicisme amb el món de la cultura del nostre país, espai de difusió cultural amb centenars de seminaris i jornades, amb més d'un centenar de quaderns, nombrosos llibres editats i, ara, assumint la responsabilitat editora i creativa de la històrica revista montserratina *Qüestions de Vida Cristiana*»,

Agustí Codinach

va explicar Josep M. Carbonell.

«Un nombre important de catòlics allunyats i de moltes persones que se situen entre l'agonisticisme i la fe —va afegir el Dr. Carbonell— estan vivint amb sorpresa i il·lusió aquesta segona primavera o nova primavera eclesial.» En aquest sentit, va ressaltar que «la Fundació Joan Maragall vol ser, un cop més, un instrument que contribueixi al diàleg amb tots ells, seguint la indicació del papa Francesc que ens cal anar a les perifèries».

Valors cristians

Posteriorment, i davant de l'expectació de tots els assistents, li va tocar el torn a la periodista Mònica Terribas. «Els valors del cristianisme han evitat que la societat actual, tan copejada per la crisi econòmica, es col·lapsi», va manifestar. I va destacar-ne quatre: «L'austeritat, l'esperit de sacrifici, la solidaritat i la família.» Segons Terribas, «hem après a viure amb menys; amb el que disposem, no amb el que desitgem». Enmig de la competitivitat i l'individualisme imperant, «avui dia torna a cobrar importància la cultura de l'esforç i la família, com a xarxa de relacions humanes basades en vincles emocionals».

«L'estratègia de comunicació de les institucions és fonamental. De vegades els seus responsables culpen els mitjancers, és a dir, als periodistes, de distorsionar el missatge que volen transmetre. Això és un error. Durant molt de temps, l'Església catòlica no ha sabut connectar com cal amb la ciutadania. Ara aquesta situació s'ha capgirat. Gràcies al lideratge del papa Francesc, el missatge de l'Església està arrelant en el poble. El Sant Pare ha entès que el món necessita el seu missatge», va subratllar Mònica Terribas.

La periodista va afirmar que «la presència de l'Església ha augmentat els últims mesos en els mitjans de comunicació a través d'una més gran

presència del Papa a la premsa, la ràdio, la televisió...». I va puntualitzar que «el papa Francesc surt molt més als mitjans que no pas l'anterior Pontífex, Benet XVI». «El llenguatge del papa Francesc se sent proper —va comentar Terribas— davant de les inquietuds socials. Ell parla de tu a tu a la gent, concedeix entrevistes, no li fan por els micròfons, passeja pel carrer... Crida a la seva comunitat a través dels mitjans.»

Mònica Terribas va constatar que «el papa Francesc està marcant una línia de proximitat, de sinceritat, en què els valors cristians són percebuts com a clau dinamitzadora dels valors socials, en una societat que requereix una autèntica transformació».

Acabada la lliçó inaugural, el Dr. Carbonell va anunciar que, dels catorze candidats presentats aquest any a la convocatòria d'Ajuts a la Formació, havia estat escollit Francesc Tous, que treballarà sobre unes obres de Ramon Llull, els *Proverbis*, uns «textos que demostren l'interès que Llull va manifestar pel gènere i la confiança que hi va dipositar per tal de transmetre amb eficàcia una sèrie de continguts morals i de coneixements filosòfics, científics i doctrinals».

L'acte va acabar amb unes paraules del cardenal Lluís Martínez Sistach. «La Fundació Joan Maragall és un espai de debat i de reflexió sobre temes de diàleg entre el cristianisme i la cultura. El cristianisme anuncia la Bona Nova de Jesús. L'anunci es pot fer de moltes maneres, també a través dels mitjans de comunicació social», va assenyalar. Pel que fa al papa Francesc, el cardenal Martínez Sistach va revelar que «la *fumata bianca* del març del 2013 ens ha donat el lideratge que necessitàvem», alhora que destacava una sèrie de qualitats d'aquest Sant Pare: «L'autenticitat, la naturalitat, la coherència i l'apropament als interessos vitals de les persones.» Així mateix, va augurar que «aquesta primavera eclesial de ben segur que donarà fruits».

Renovació Carismàtica Catòlica

XXXVII ASSEMBLEA DE CATALUNYA

dies 26 i 27 d'octubre

Lema:

«Yo hago nuevas todas las cosas»

Predicador:

P. Eduardo Toraño
Assessor nacional de la RCCE

a: Fundació Balmesiana
c/ Duran i Bas, 9
(entre Plaça de Catalunya i Catedral)
Barcelona

Acollida: 9.30 h.

Inf. Antonio, 606 462 816
www.renovacioncarismaticacataluña.es

Restauració d'una joia medieval

El retaule de Santa Maria de la catedral tarragonina ja llueix les policromies

«El retaule va ser realitzat pel mestre Aloi de Montbrai a mitjan segle XIV i consta de setze panells»

Una capella de gran interès artístic

La capella de Santa Maria o dels Sastres és la més destacada de les capelles gòtiques de la catedral de Tarragona. La seva construcció es va iniciar abans del 1350, durant el mandat de l'arquebisbe Pere de Clasquerí, i estava a cura de la Confraria dels Sastres.

De planta hexagonal, es cobreix amb volta de creueria estrellada. Es seus murs estan decorats profusament amb escultures que representen profetes, personatges sagrats i temes mitològics; també amb elements arquitectònics, com arquets cecs i una galeria amb barana calada. Els escuts que apareixen als murs corresponen a l'arquebisbe Pere de Clasquerí i als canonges Guillem d'Anglesola i Bernat d'Albió. A la paret lateral dreta destaca l'arcòsoli amb l'urna sepulcral del fundador de la capella, realitzada cap al 1388 i flanquejada per pintures murals que representen sant Pau i santa Tecla i l'arquebisbe fundador davant de la Mare de Déu. Els vitralls són obra de Guillem de Letumgard i daten de l'any 1359. De la mateixa època serien els vitralls simulats amb pintures murals atribuïdes al Mestre de Santa Coloma de Queralt.

Joan Boronat
Tarragona

La restauració del retaule de Santa Maria de la catedral de Tarragona, que data del segle XIV i que està ubicat a la capella coneguda popularment com dels Sastres, ha permès descobrir que originalment la peça estava policromada, contràriament a la creença, fins ara, que era d'alabastre.

La causa principal d'aquesta convicció és que el color que exhibia era circumstancial. I és que durant el segle XVIII aquest retaule, de la mateixa manera que la resta de la catedral, es va pintar amb un recobriments de color blanquinós que durant aquest llarg període de temps ha mantingut amagades les magnífiques pintures que ara han sortit a la llum. Una situació similar es va donar no fa gaire quan, arran de la restauració de tot el temple, es van descobrir diverses policromies en molts dels murs de la catedral.

Jesús Mendiola i Emma Zahonero, de MV-ARTE, restauradors del retaule, han explicat que el descobriment de les pintures es va fer a mesura que s'anava treballant en la peça. «Hi ha hagut algunes zones on la pintura estava més ben conservada, mentre que en d'altres s'ha hagut de reintegrar molt perquè ara es vegi tota en un mateix nivell», assegura Mendiola.

La presentació del retaule ja restaurat i la seva benedicció va tenir lloc el dia 18 de setembre al matí. L'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, va ser l'encarregat de beneir-lo i va estar acompanyat del degà del Capítol de la Catedral, Mons. Miquel Barbarà, i del delegat de Patrimoni Artístic i Documental i Art Sacre de l'arquebisbat de Tarragona, Mn. Antonio Martínez Subías.

El retaule, que medeix 3 metres d'alçada per 2,80 metres d'amplada, va ser realitzat pel mestre Aloi de Montbrai a mitjan segle XIV i consta de setze panells. Els de menor mida reproduïxen passat-

ges de la vida de Jesús, des de l'anunciació a Maria fins a l'enterrament al Sant Sepulcre; mentre que els panells més grans registren quatre escenes de la vida de la Mare de Déu.

Una altra de les particularitats amb què es van trobar els restauradors és que l'ordre d'aquests panells estava canviat. L'explicació que es va donar és que, al segle XVI, el Concili de Trento va prohibir les representacions religioses que es feien en aquest tipus de capelles. Aquesta decisió va modificar l'ús que se li donava a l'espai i per deixar-ho ben clar les peces que formen el retaule es van disposar d'una altra manera a l'original, amb les que estaven dedicades a la Verge Maria a la part superior en lloc de la inferior.

Amb la restauració, els panells han tornat a la seva posició original i també s'han eliminat unes peces que li donaven més alçada al retaule i que no permetien veure algunes de les ménsules que hi ha a la capella.

Gent de casa

Àngel Cantons i Fornells, gran místic

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Un català contemporani i gairebé desconegut a la nostra terra, però que des del 1984 està reconegut com a Servent de Déu, i continua el seu procés cap a la beatificació, és Àngel Cantons i Fornells. Fill de Josep i Carme, va néixer a Mollerussa (Pla d'Urgell) el 5 d'abril del 1895. El mestre d'escola Josep Cantons i Carme Fornells formaven una família molt religiosa. Van tenir cinc fills, dels quals tres van ser sacerdots. Un d'ells, Josep, pot ser recordat per alguns dels nostres lectors perquè va exercir com a sacerdot molts anys a Mollerussa.

El 1907 va entrar al Col·legi dels

Missioners Fills del Sagrat Cor de Maria (Claretians) de Solsona. Va fer la professió religiosa el 1912 i fou ordenat de prevere a Saragossa el 29 de maig del 1920, quan acabava de complir vint-i-cinc anys.

La vocació del nou claretia era anar de missioner a Àfrica o a Llatinoamèrica. En canvi, fou enviat el 1921 de missioner al nord d'Itàlia, a Montfalcone, a la regió del Friül-Venècia, zona fronterera amb Eslovènia que en aquells anys canviava de mans i havia patit els estralls de la Primera Guerra Mundial.

Del nord d'Itàlia va anar baixant cap al sud. Primer, el 1926 a Tricari-

to, poble interior de la Basilicata, i després, el 1933, a Androco, a la província de Rieti, al Laci. Entre el 1935 i el 1944, va viure pràcticament tota la terrible Segona Guerra Mundial com a director espiritual del Seminari diocesà de Palerm, del qual fou foragitat el 1945 en els moments convulsos de l'alliberament d'Itàlia. Va passar a viure a Ciampino, al Laci, tocant a Catalunya.

A Ciampino i en italià, escrigué i publicà *Ricordi eucaristici miei*, una novel·la autobiogràfica que recull la seva experiència religiosa i el seu pas pel Seminari de Palerm. També va

escriure altres obres de vessant teològic, com *Suggerimenti eucaristici*, *Scritti Ascetici* o *I misteri del Calvario*. Contrasta el desconeixement que del pare Cantons es té a Catalunya quan a Itàlia és tingut per un gran místic, les seves obres són reeditades a bastament i se'l posa per model com a desvetllador de moltes i grans vocacions sacerdotals.

Malalt, el 1966 va voler retornar a Palerm, on va morir el 9 de juny del 1967. La seva causa de beatificació està promoguda des del bisbat sicilià. A Mollerussa li han dedicat un carrer.

GIANNI VALENTE**Francisco, un Papa del fin del mundo**

Ediciones Encuentro, 2013, 64 pàg.

Qui és el Papa que ve «de la fi del món»? Aquest llibre de Gianni Valente, un dels periodistes que més de prop han tractat el papa Francesc, ens introdueix en el passat i en l'ànima del nou Bisbe de Roma a través de les entrevistes que el jesuïta Jorge Mario Bergoglio va concedir durant la seva etapa com a arquebisbe de Buenos Aires. Destaca la seva sensibilitat pastoral, l'atenció cap als pobres i les qüestions socials.

FRATERNITAT DE NATZARET**Paraula i vida 2014. L'Evangelí comentat cada dia**

Editorial Claret, 2013, 432 pàg.

La Fraternitat de Natzaret —una comunitat de germans consagrats a Déu en el celibat amb vida en comú en el si de la Comunitat de Jesús— ha elaborat aquest any els comentaris de l'Evangelí. Són textos breus que ens ajudaran a llegir els fets quotidians a la llum de l'Evangelí i a reflectir aquesta mateixa llum en la nostra vida quotidiana. El volum es completa amb una sèrie d'oracions, com la *Salve Regina* i el *Magnificat*.

EUGENIO ALBURQUERQUE**La santidad para todos**

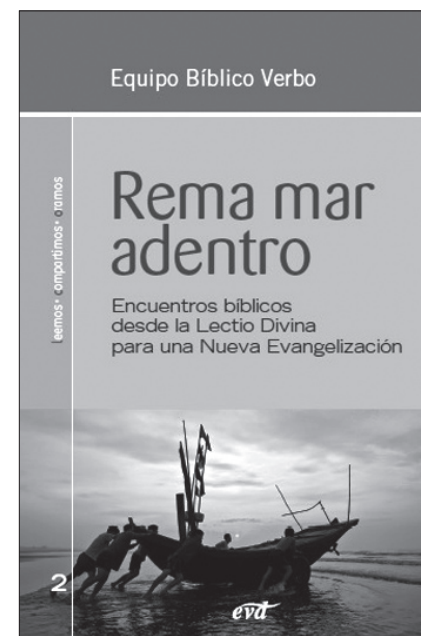
Editorial CCS, 2013, 488 pàg.

Sant Francesc de Sales (1567-1622), doctor de l'Església, reivindica, proposa i promou la santedat per a tots els cristians. Tots estem cridats a la santedat. Transmet aquest missatge en la seva vida i obra, de manera particular a través de les seves cartes espirituals. Aquest volum selecciona i comenta 201 cartes dirigides a seglars, als qui el sant bisbe de Ginebra convidava i acompanyava en el camí de la perfecció cristiana.

EQUIPO BÍBLICO VERBO**Rema mar adentro**

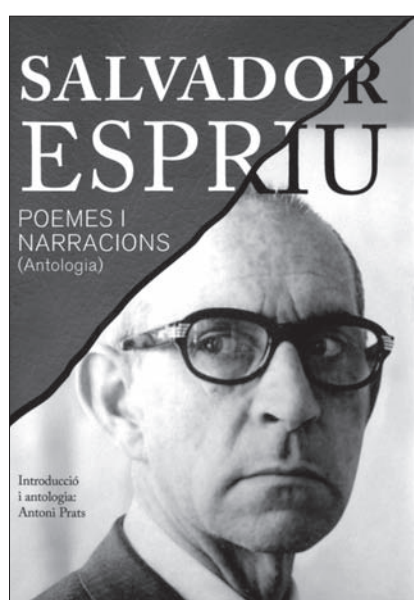
Editorial Verbo Divino, 2013, 176 pàg.

Fa uns quants anys, Joan Pau II convidava a una Nova Evangelització que fos «nova en ardor, nova en mètode, nova en expressió». Aquest llibre vol facilitar la lectura creient de la pròpia vida, confrontada amb la Paraula de Déu. Aquesta trobada entre vida i Bíblia deixa pas a una trobada més gran: l'experiència directa, immediata, personal i comunitària amb Jesucrist. Aquesta atracció ens durà a revitalitzar la nostra Església.

SALVADOR ESPRIU**Poemes i narracions. Antologia**

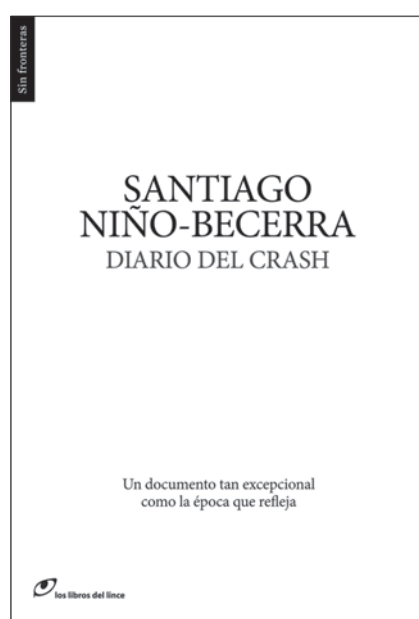
Edicions Bromera, 2013, 310 pàg.

Salvador Espriu (1913-1985) és, sens dubte, un dels màxims exponents de la literatura catalana contemporània. Amb motiu de la commemoració del centenari del seu naixement, aquesta antologia vol animar a rellegir-lo i acostar a les noves generacions la diversitat de la seva obra narrativa i poètica. Espriu va ser també un referent humà d'autèntic civisme i amor al país, valors molt presents en les seves pàgines.

SANTIAGO NIÑO-BECERRA**Diario del crash**

Los Libros del Lince, 2013, 400 pàg.

El professor Santiago Niño-Becerra va ser un dels primers experts mundials a avisar, amb molta antelació, que s'acostava una crisi gravíssima. Un dels pocs economistes que ha sabut explicar les causes, amplitud i profunditat del *crash* des d'abans que esclatés. En aquest llibre explica la història d'aquesta tragèdia econòmica i social veient-la des del dia a dia (2005-2013), i analitzant-ne els fets sense xarxa de seguretat.

AUTORS DIVERSOS**Emocionario. Di lo que sientes**

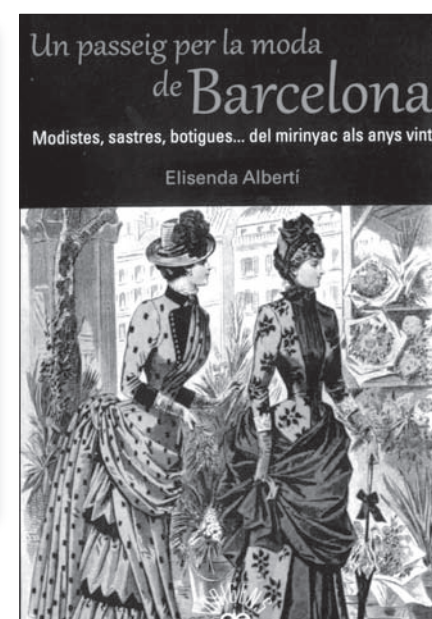
Palabras Aladas, 2013, 96 pàg.

Aquesta obra descriu quaranta-dos estats emocionals per tal que tant el nen com l'adult aprenguin a identificar-los i, així, puguin dir el que realment senten. Ajuda a l'ésser humà a conèixer les seves emocions i a dialogar sobre els seus sentiments. D'aquesta manera, podrà gestionar-los adequadament i sentir la seva vida amb tot el potencial. S'acompanya del *Diario de la gratitud*, on podran expressar per escrit les seves sensacions.

ELISENDA ALBERTÍ Un passeig per la moda de Barcelona

Albertí Editora, 2013, 192 pàg.

La dissenyadora gràfica i editora Elisenda Albertí convida els lectors a emprendre un fascinant recorregut per la història de la moda barcelonina en un període de temps crucial, aquell que comprèn des de l'artifici exagerat del mirinyac fins a la naturalitat dels feliços anys vint. L'autora ens mostra en aquest llibre com era Barcelona en aquells anys, com es vivia, què s'hi celebrava i, per descomptat, com es vestia.

Crítica literària

Una obra de teologia bíblica fascinant

Josep M. Rovira Belloso
Professor emèrit de Teologia

Aquesta fascinant obra de teologia bíblica forma unitat amb la que el mateix Tuñí va publicar a Verbo Divino un any abans: *El Evangelio es Jesús*.

Amb la presentació dels cinc capítols de l'obra hauré fet una part de la recensió.

1r. Un estudi del Pròleg de sant Joan enceta el tema de la revelació de Déu per Jesús, i subratlla una qualitat de l'evangeli de Joan assenyalada pel subtítol: la revelació de Jesús és un regal de Déu, gratuït, totalment immerescut.

2n. La part narrativa —des de 2,1 fins a 12,50— comprèn les paraules, les obres (miracles), els encontres de Jesús amb Nicodem, amb la Samaritana... i sobretot amb els «jueus» amb els quals té les memorables disputes dels capítols 7 i 8.

No és que l'Evangelio de Joan sigui, en ell mateix, la revelació original de Déu en Jesús. La revelació, que és Jesús, l'advertien els seus contemporanis i els lectors dels quatre evangelis quan veien que el que és i el que fa Jesús (proclamació de les Benaurances, ensenyament del Parenostre, relació de Jesús amb el Pare —pregària de Jesús—, guaricions, altres miracles, amor fins a la fi), no es pot entendre si no és com a revelació del mateix Déu; no es pot entendre si no és perquè Jesús és la Paraula de Déu i ens envia l'Esperit Sant

J. O. TUÑÍ - El do de la veritat (Jn 1,17)
L'evangeli segons sant Joan com a revelació de Jesús
Facultat de Teologia de Catalunya, 2011, 220 pàg.

perquè podem entendre la Paraula que és Jesús. L'evangeli de Joan és el testimoni que interpreta la revelació que és Jesús, Fill de Déu.

El capítol 3r és un parèntesi: el re-refs —les arrels— de l'evangeli de Joan no és pas la literatura gnòstica, ni la filosofia platònica sinó les tradicions d'Israel, com apareix sobretot en el fet que Jesús és la Saviesa que, segons la tradició jueva, ve als homes, però aquests no la reben, amb la qual cosa, la Saviesa es retira allà on era.

4t. El capítol quart em sembla el més aconseguit, pel contingut i perquè és un conjunt d'inspirades pàgines sobre el *Comiat*, una de les *claus* del llibre i del mateix evangeli, el qual podria portar aquest títol: *El Comiat de Jesús que marxa al Pare i torna a nosaltres*. Aquest capítol és un cim de la literatura teològica coterporània i no sols de la de casa nostra.

5è. *L'empresonament, la mort i el retorn al Pare*, fan veure que l'Encarnació i l'Exaltació són dos pols de l'única revelació de Jesús: en la Pasqua, en l'hora de

Jesús, s'acompleix el conjunt de la seva vida en la mort en Creu: en un retorn al Pare que comporta el retorn a nosaltres perquè allà on hi ha les sarments hi ha també el cep.

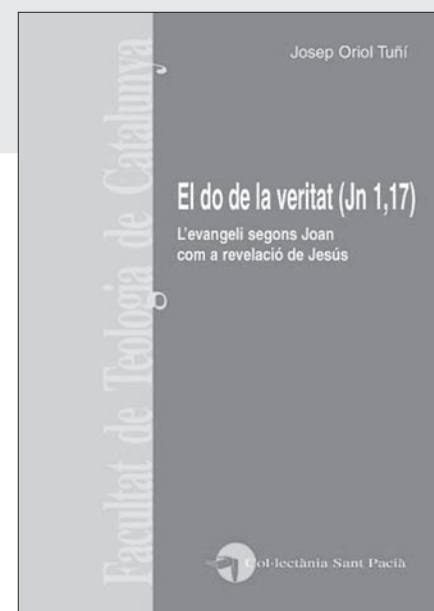
L'altra part de la recensió ofereix qualitats de l'Evangelio de Joan, extretes de la *Conclusió* (p. 207-214):

1a. A l'EvJn «Jesús està *sempre* envoltat i amarat de la glòria de Déu que mai l'abandona». No únicament en la Transfiguració...

2a. «L' EvJn és una gran confessió de fe.» Demana que el lector s'impliqui en ella i «arribi a la confessió plena».

3a. «Que aquesta confessió de fe s'escriu a la fi del segle I, poc més de 50 anys de la mort i la resurrecció de Jesús, és un mèrit sorprenent, inesperat, innegable, que resulta difícil d'avaluar.»

4a. El missatge central de l'obra consisteix a presentar Jesús com a pertanyent sempre a l'àmbit de Déu. Es val de les tradicions d'Israel «per il·lustrar com és possible confessar que Jesús pertany a l'àmbit de Déu sense apartar-se del nucli fonamental del credo jueu».

5a. El cim del camí de la fe el fa la rebuda de l'Esperit Sant: «L'experiència de la fe joànica és una experiència de l'Esperit» que duu la fe a plenitud, i dona al creient l'experiència de ser conegut i de ser estimat, per tal de ser agraït i poder estimar tothom.

Crítica teatral

El descrèdit del crèdit

EL CRÈDIT, de Jordi Galceran.
DIRECTOR: Sergi Belbel.
INTÈRPRETS: Jordi Boixaderas i Jordi Bosch.
La Villarroel, Barcelona.
Sense data de sortida.

Era inevitable. L'economia i els seus tripijocs més recents, en el seu estat més primari, havia d'arribar en la ficció, un dia o altre, al teatre. I ja ho ha fet. A ritme de comèdia. Amb duel a quatre mans. Amb dos monstres de la batalla escènica: Jordi Bosch (el director de l'agència bancària) i Jordi Boixaderas (el presumpte client i aspirant a creditor). Ho signa Jordi Galceran (Barcelona, 1964). Siiii, aquell autor d'*El mètode Grönholm*... I ho dirigeix també qui va dirigir probablement aquest èxit català teatral més internacional dels últims deu anys: Sergi Belbel, encara amb la T, la N i la C fresques, enganxades a la solapa.

L'obra té dues parts amb estructura clàssica interna: el plantejament, el nus i el desenllaç. Lineal, doncs. Però, és la primera part la que guanya més punts, quan els dos protagonistes són encara qui són: director d'agència i client. I,

© David Ruano

Jordi Boixaderas, el client, i Jordi Bosch, el director d'agència bancària en una escena de l'obra.

en conseqüència, es comporten com a tals. La cosa es desmarxa a partir de la segona part i, a mesura que l'un i l'altre van perdent el seu perfil inicial, el discurs es va també diluint i es va perdent el seu origen per caure en una trama d'embolic —no pas d'embolics, perquè només n'hi ha un— que per arribar als noranta minuts —amb interrupcions per riures incloses— diria que s'ha hagut d'allargar com un xiclet.

Un voldria que la primera part tingués continuïtat, que la dialèctica entre prestamista i creditor no s'aprimés sinó que s'engreixés, i que s'esventressin al-

gunes interioritats més sobre els mecanismes que han portat a l'estafa pública consentida oficialment més important del segle. No es tracta de fer un *remake* de films de denúncia sobre la crisi com *La caiguda* o *Margin Call*, que atabalin el personal, sinó que, sense perdre el to de comèdia, no s'oblidi el rerefons de la tragicomèdia del tema que es tracta. I, com se sap, la tragicomèdia no està mai barallada amb l'humor.

Els espectadors, però, boten de la butaca amb Jordi Bosch i Jordi Boixaderas sobre el ring, des que es fa la llum fins que queden encapsulats dins

la gran sitja negra, en el fosc final. I és que, com tantes vegades passa, no n'hi ha prou amb un text que enganxi sinó amb uns intèrprets que se'l facin seu i li donin el to adequat. I en aquest aspecte, Bosch i Boixaderas saben molt bé com forçar el pistó i com posar el fre de mà amb un resultat excel·lent.

En parlar d'una matèria sensible com l'ús i abús del crèdit bancari i en utilitzar en més d'una ocasió el terme de «Caixa» es fa inevitable que els espectadors ho relacionin amb una agència de l'única Caixa catalana supervivent. I fins i tot, abans de començar l'espectacle, quan la veu en off recorda allò del mòbil, s'utilitza una al·legoria que fa referència a dos dels lemes publicitaris més coneguts de «la Caixa»: el «Vostè és l'estrella» i el «Parlem?».

Com ja va passar l'últim 11 de Setembre, els arbres a vegades no deixen veure el bosc. I sovint un s'equivoca d'ene- mic: encerclar o ridiculitzar «la Caixa», pot ser mediàticament simbòlic, però desvia l'atenció d'assenyalar els principals delinqüents de la situació econòmica actual que tenen altres noms i cognoms. Al Cèsar, doncs, el que és del Cèsar, i a cada «Caixa» el que sigui de cada «Caixa». Per cert, parlant de «caixa», l'obra *El crèdit* té tots els calaixos perquè en faci... i ben llarga, que prou li convé al gremi.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel
andreu.sotorra@gmail.com

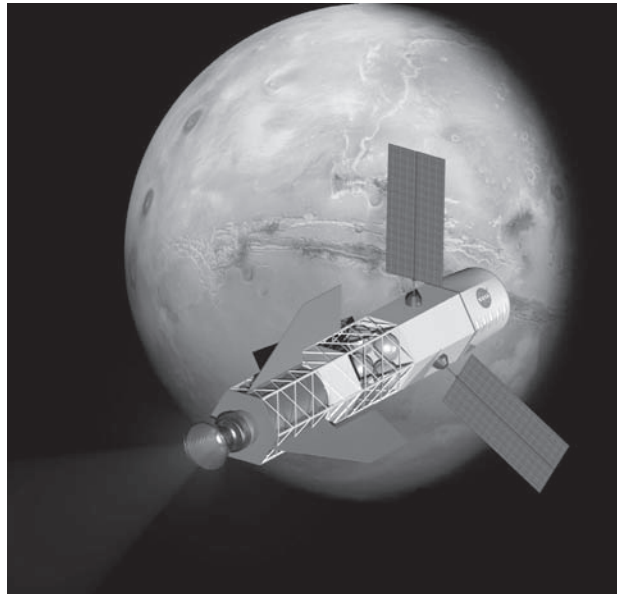
Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

Un nou projecte per a l'observació d'exoplanetes

Crec que el lector habitual d'aquesta pàgina de «Ciència» ja haurà endevinat què s'entén per «exoplaneta». Oi que sí? El prefix «exo» expressa la idea de «fora de», i els científics anomenen «exoplanetes» aquells astres de tipus planeta (no lluminosos sinó opacs) que es troben fora del nostre sistema solar, o sigui girant a l'entorn d'altres estrelles. Era el gener de 1996 quan els americans Geoffrey W. Marcy i R. Paul Butler anunciaven que havien detectat dos nous planetes més enllà dels dominis del sol orbitant al voltant d'estrelles llunyanes. Això pogué confirmar la primera troballa, dubtosa, d'un exoplaneta que havien fet pocs mesos abans dos astrònoms de Ginebra, Michel Mayor i Didier Queloz a l'entorn de l'estrella 51 de Pegasus b. D'ençà d'aleshores ha plogut molt i avui dia el satèl·lit *Kepler*, des del 2009 (com dèiem el 26 de maig passat en aquesta plana de «Ciència») ja ha catalogat més de 100 planetes exteriors, dels quals una quarta part són d'una mida semblant o inferior a la de la Terra, molts d'ells a estrelles que es troben a més de cent anys llum de distància, cosa que fa que poques coses es puguin dir de la seva constitució.

Com que la NASA no en té prou, ara ha decidit construir i posar en òrbita un altre satèl·lit que s'anomenarà *TESS* (sigles angleses de Satèl·lit per a Sondejar Trànsits d'Exoplanetes) amb unes despeses previstes

Recreació artística del futur satèl·lit «TESS».

d'uns 200 milions de dòlars. Es preveu poder-lo posar en òrbita el 2017. Explorarà una regió més extensa que la que ja ha observat el *Kepler*. El dissenyador principal del projecte, George R. Ricker, astrofísic de

l'Institut de Tecnologia de Massachusetts, n'espera un gran èxit. «En total, diu, examinarem al voltant d'un mig milió d'estrelles». El sistema de detecció dels planetes és: captar les atenuacions de llum que experimenta una estrella quan li passa pel davant un planeta, o sigui fa un «trànsit». Si aquesta atenuació es fa en un període fix, comprovat dues o tres vegades, no hi ha dubte: es tracta d'un trànsit planetari. En el *TESS* serà tan sensible el detector de la lluminositat que Ricker diu que serà possible descobrir entre 500 i 700 planetes semblants a la Terra.

La duració del projecte serà per a uns dos anys. I ja s'han ideat també instruments per fer l'anàlisi de la constitució de l'atmosfera dels planetes que es vagin detectant per veure si hi hagués possibilitat de vida. I s'ha anomenat *James Webb* el nou satèl·lit encarregat de la missió. I també es parla d'enviar-hi una sonda si se'n detectés algun de particularment atractiu.

Aquests projectes van molt enllà. Diríem que massa enllà. Una sonda trigaria molts anys, centenars com a mínim, per arribar a dit planeta... I si hi arribés, què se'n trauria? Em sembla que hem d'acabar dient, com altres vegades, que aquesta mena d'investigació científica resulta massa cara i no gaire útil a la humanitat. El món té necessitats més peremptòries... Qui més hi sàpiga que més hi digui!

Qüestions fonamentals plantejades per la biologia actual

34. Què ens diuen els genomes de l'evolució dels vivents?

Vam dir que l'estudi dels genomes dels éssers vius en general era una investigació que es feia a tres nivells: estructural, funcional i comparat, i que *comparat* volia dir respecte al fet de l'evolució biològica que hi ha hagut al llarg de la història de la Terra. D'aquest tercer punt n'hem de dir alguna cosa. Molts biòlegs veieren en la possibilitat de poder comparar els genomes de les espècies vives una gran porta oberta per poder explicar amb més detall el procés evolutiu i la constitució de cada espècie. La seves il·lusions eren una mica exagerades. Podem citar aquí el que hi digué ja fa dues dècades el genetista evolutiu Richard C. Lewontin (a *The Doctrine of ADN. The Biology as ideology*, London 1993): «Una vegada vaig sentir que un destacat investigador, líder en Biologia Molecular, deia que si ell tenia una computadora prou potent i la seqüència completa de l'ADN d'un ésser viu, podria computar l'organisme. És a dir descriure totalment la seva anatomia, fisiologia i comportament. Això és una fal·làcia. Encara que tinguéssim la capacitat de computar tota aquesta informació, l'organisme és més que el seu ADN». I és que amb la sola anàlisi de l'ADN d'un genoma es mantenen més interrogants dels que es pretenen respondre. En els éssers vius el tot és molt més que la simple suma de les seves parts.

Diguem, tanmateix, que no volem negar pas, afirmant això, que la investigació dels gens, i en particular el gran Projecte del Genoma Humà, no tingui un valor científic important. El que cal dir és que aquest valor es troba més en el progrés del coneixement de l'organització dels éssers vius i en particular de la nostra espècie, sobretot pel que fa a

les conseqüències mèdiques, que no pas a aclarir com s'ha esdevingut l'evolució o a donar-nos la visió completa del que és la vida.

La paradoxa de la quantitat de gens

Oi que semblaria ben lògic que els organismes de tipus semblant, o d'organització poc diferent, tinguin l'ADN de longitud igual, o gairebé igual, amb una quantitat de gens també similar, i que quan augmenti la complexitat de l'organisme augmenti també la quantitat d'ADN i de gens? Doncs no sempre és així! Per començar hem de dir que el genoma humà no es veu pas més ben dotat genèticament que el d'altres espècies més o menys llunyanes en l'escala evolutiva. Aquest és el fet que els biòlegs han batejat amb el nom de «paradoxa de la quantitat de gens». El fet de tenir bipedisme, llenguatge articular i les interconnexions neuronals tan complexes del nostre sistema nerviós no exigeix major nombre de gens que els que tenen altres espècies. Per posar un exemple: un ratolí, *Mus musculus*, té el seu genoma d'uns 3.300.000.000 parells de bases amb uns 25.000 gens, mentre que l'home el té de 3.175.490.000, i sembla que no arriba pas als 25.000 gens, com vam dir.

Certament, tanmateix, en termes generals s'ha vist que els organismes senzills tenen genomes més senzills i els més desenvolupats els tenen més complexos. Però sense que hi hagi una correspondència de proporcionalitat total. El bacteri *Escherichia coli*, que com sabeu habita dins del nostre organisme en el tram digestiu i ens és beneficiós,

s'ha vist, amb l'anàlisi acabada l'any 2001, que té 5.528.970 parells de bases en el seu genoma amb 5.479 gens, mentre que el *Treponema pallidum* (que és l'agent causant de la sífilis), tan bacteri com ell, des del 1998 se sabia que el tenia de només 1.138.011 parells, amb 1.087 gens. Que un bacteri quintupliqui el genoma d'un altre bacteri no és una mica estrany?

Ens trobem, doncs, que les mides dels genomes són diverses moltes vegades en organismes que no tenen una constitució gaire diferent. Què ho deu fer que passi això? Un biòleg (citat per Jouve), A. Sidow, apunta la possibilitat d'haver-se duplicat completament el genoma d'una espècie en un moment de l'evolució. Per exemple s'ha vist que el gripau *Xenopus tropicalis* té uns 1.700 parells de bases en el seu genoma, mentre que en l'espècie *Xenopus laevis*, que li és tan semblant que es consideren els dos del mateix gènere biològic, el té d'uns 3.100 milions. No és l'únic exemple. I encara cal parlar d'una altra incongruència: no hi ha correlació entre el nombre de gens i la longitud del genoma. La mida del genoma no és un indicador fiable de la quantitat de gens ni una mesura determinant de la complexitat biològica de l'organisme. Certament a mesura que creix la complicació augmenta en general la porció d'ADN no implicada en la codificació de gens, que arriba a ser molt alta en els mamífers, però no d'una manera proporcional.

Què cal dir del «rellotge molecular»?

A part del que hem dit, és clar que quan es produeixen duplicacions de

parts més o menys extenses d'un genoma i les dues còpies evolucionen per separat en el mateix organisme, és normal que vagin diferenciant-se per acumulació de mutacions puntuals amb substitucions, pèrdues, intercalacions o recombinacions de les seves bases. Això va fer que s'ideessin mètodes que proporcionessin el temps transcorregut en milions d'anys des de la separació fent l'estudi comparatiu de les seqüenciacions. És el s'ha anomenat «rellotge molecular»: comparar les seqüències i deduir el temps transcorregut en milions d'anys d'acord amb els canvis observats en les regions del genoma que procedeixen d'una sola regió de l'organisme inicial.

Ens en podem refiar del mètode? En termes generals ha resultat vàlid en molts casos. En el llibre de Jouve s'exposa el que s'ha deduït, com a exemple, de la planta crucífera *Arabidopsis thaliana* que conté blocs de gens deguts a duplicació de una certa regió del seu ADN. El seu estudi ha mostrat que les duplicacions durant l'evolució del genoma d'aquesta espècie sembla que s'han fet en tres períodes de fa 100, 140 i 170 milions d'anys, o sigui durant el mesozoic.

Però només es podrà aplicar el rellotge molecular amb una certa probabilitat i no amb certesa absoluta. Cal tenir present, a més a més, que en l'evolució de les espècies molt sovint és més apropiat parlar de les variants en les aplicacions dels gens que no pas de la mateixa quantitat de gens. En aquest punt de l'ajuda que pugui donar la genètica a la ciència de l'evolució hem de dir que encara cal aprofundir molt més en el coneixement dels gens i de les altres regions cromosòmiques dels éssers vius.

Des del carrer

EL MÚSIC GALLEC RUBÉN DE LIS ACABA DE PUBLICAR «TU MEJOR SOLDADO»

«La guitarra és un gran instrument per transmetre la Paraula de Déu»

Samuel Gutiérrez

Després de més de 20 anys amb la guitarra a collibè i una bella història de tornada a la fe, el jove gallec Rubén Villar de Lis (Vigo, 1977) acaba de presentar al Brasil el seu primer disc de música cristiana. Amb el títol *Tu mejor soldado*, aviat arribarà també a Espanya un treball molt personal, en el qual el polifacètic artista de Vigo expressa amb desimboltura i frescor com l'amor de Déu li ha canviat la vida.

Com aterra Rubén de Lis en el món de la música cristiana?

Em dedico a la música com a professional des de fa vint anys. Fa temps vaig començar a donar classes de guitarra a unes monges, prop de la meua parròquia, i vaig reprendre el contacte amb Déu, a qui tenia un xic oblidat. Preparant les seves cançons i assajant-hi, vaig tornar a entrar en el món de la música cristiana. I vaig començar a sentir una gran necessitat de tocar i compondre cançons per a Déu, per a la Mare de Déu, a favor de la vida... També he tingut la sort de conèixer un sacerdot meravellós, el P. Àngel Ayllón, de la parròquia La Mayor de Sòria, que ha esdevingut el meu director espiritual. M'ajuda molt en tot, hem fet moltes coses plegats, actuacions importants, com la del 5 de setembre passat a Sòria, amb Martín Valverde.

Has viscut una certa «conversió»?

Sí, una cosa així. Jo passava per diversos moments difícils, patia grans canvis molt forts emocionalment, amb molta sensació de buit en molts aspectes, feina, relacions personals... «Y de pronto apareciste tú.» Aquest és el títol d'una de les cançons del disc *Tu mejor soldado*, que explica molt bé la meua conversió i com Jesús em va alliberar, com va entrar a la meua vida per quedar-s'hi, i com ha pres les reg-

nes i el timó de la meua vida.

Què ens pots explicar d'aquest nou projecte discogràfic?

Tu mejor soldado és el títol del disc i el d'una de les cançons més importants. En realitat és la primera cançó que el Senyor em va regalar. És una cançó meravellosa. El disc el formen 12 cançons, dedicades a Déu, a la Mare de Déu... Hi ha cançons testimoni autobiogràfiques i fins i tot una d'ins-

trumental.

Et sents com un soldat amb la guitarra com a arma principal?

Sento que amb la meua música puc ajudar i evangelitzar molts joves i els no tan joves. La guitarra és un gran instrument per transmetre el missatge meravellós de la Paraula de Déu, perquè és molt versàtil i agrada a gairebé tothom.

És una nova etapa de la teua vida?

Sí, i tant. És una etapa que l'estic gaudint molt, no només a nivell musical sinó també espiritual. N'estic aprenent molt, però sense canviar de vida. Continuo sent el mateix Rubén músic de professió, però ara la meua prioritat és Déu.

Què et sents cridat a aportar amb la teua música?

Com diu el papa Francesc, l'objectiu és «armar sarau»... [Riu] Però sempre des de la invitació, no des de la imposició!

Ets un artista polifacètic, amb espectacles a discoteques i sales de festa de mig món... quin paper té la fe en tot el que fas?

La gent de vegades se sorprèn quan veu un noi amb tatuatges, que ve del rock i de la nit, i que ara els parla de Déu i

del seu amor amb cançons modernes i un llenguatge proper. La veritat és que em sento molt identificat amb el que deia sant Josepmaria Escrivà: «Allí on hi ha les vostres aspiracions, el vostre treball, els vostres amors, en la vida ordinària, allí hi ha el lloc de la vostra trobada quotidiana amb Crist.» Encara que alguns ambients siguin més propicis que altres, tots són vàlids per evangelitzar.

Pensant-ho millor

Jesús Renau
Jesuïta

La gota d'aigua

Havia plogut tota la tarda. Una pluja fina, constant, d'aquelles que va amarant la terra. Després de llegir llarga estona, mentre es feia fosc, el Jordi va anar al terrat i dret contemplava els testos. Els geranis feien la impressió d'estar molt agraïts per la remullada i també per la mirada del Jordi. Encara hi havia unes gotes en algunes fulles; especialment una.

Anava rellicant molt lentament. Era transparent, neta, clara i molt bella. El Jordi la mirava i mentre els seus ulls no deixaven de contemplar com anava caient verd avall, la seva ment, sempre disposada a filosofar, es va començar a perdre pels indrets de l'univers.

Aquella gota no era una casualitat, no havia sortit del no-res, tenia una infinitat d'antecedents que la feia real. Era una realitat arrelada a una llarga història, a infinits viatges i canvis de forma que sense interrupció d'una manera o altra s'havia anat transformant fins aquell moment que els ulls humans la veien amb tanta admiració i també, per què no? amb un carinyo inexplicable i sublim.

La gota d'aigua a punt ja de caure i submergir-se en el verd vegetal que l'esperava era com un resum de tot l'univers. La radiografia del procés còsmic que en aquests moments tenia una forma concreta i d'aquí a poc es transformaria en quelcom humit diferent empeltat amb el gerani.

Ens sembla normal tot plegat, fins i tot prosaic i repetitiu, perquè hem anat perdent la capacitat de meravellar-nos. Vivim, però, enmig d'un autèntic palau d'infinites gotes de tota mena de substàncies que teixeixen un univers sempre en expansió, mai no acabat, i destinat a una plenitud que només algunes persones han estat capaces d'intuir.

Deixem per uns instants els ritmes que ens marquen els horaris atapeïts i emprem els ulls per mirar, les orelles per escoltar, les mans per tocar, la veu per cantar i el cor per donar gràcies.

Acaba de caure la gota i ja es difumina en la fulla de gerani que la rep com un do del cel. Ho és, petita, humil, transparent, portadora de vida, grandiosa de possibilitats. Segueix el seu camí, no parerà de canviar, de prendre un altre cognom, fins a la fi del temps, lluny i a prop.

El Jordi ha restat una estona silencios i abans d'abandonar el terrat del més profund del seu esperit neix una senzilla acció de gràcies a Déu «perquè ha fet meravelles».

Rauxa

Model de saviesa

La mort de Martí de Riquer ens ha deixat orfes d'un dels grans savis catalans del nostre temps. Gràcies al seu coneixement profund de la literatura medieval catalana i provençal i del Segle d'Or espanyol podem gaudir d'estudis que són de referència obligada per a qui es vulgui endinsar en la lectura d'obres cabdals com ara el *Tirant lo Blanc* o *El Quixot* i la mentalitat que les va fer possibles. Juntament amb el P. Miquel Batllori, Martí de Riquer era el paradigma del saber humanístic. En contrast evident amb l'exagerada especialització que predomina en el «coneixement» actual, el gran medievalista destacava

per la visió de conjunt i per la capacitat de teixir relacions entre disciplines diferents. Si Martí de Riquer coneixia tan bé la literatura medieval era perquè no l'aïllava del món on havia estat creada, perquè la concebia indisolublement vinculada a la societat, el pensament, l'art i l'espiritualitat de l'època. Al capdavant un text literari, una obra musical o una peça pictòrica són fruit d'una època i d'una societat concretes, el reflex d'una manera de veure el món, i només es poden comprendre tenint en compte aquest context. Martí de Riquer era un expert en literatura perquè sabia alguna cosa més que literatura.

Eduard Brufau